

13.531/
40

Régi Magyar
Könyvtár
XL.

VÁRKONYI

Amade Antal
versei

N. M.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

13.531

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR

SZERKESZTI CSÁSZÁR ELEMÉR

40.

VÁRKONYI

BÁRÓ AMADE ANTAL

VERSEI

KÉZIRATBÓL,
BEVEZETÉSEL ÉS JEGYZETEKKEK KIADTA

GÁLOS REZSŐ

BUDAPEST 1937

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ÁRA 2.— P.

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR

SZERKESZTI CSÁSZÁR ELEMÉR

40.

VÁRKONYI BÁRÓ AMADE ANTAL VERSEI

KÉZIRATBÓL,
BEVEZETÉSSSEL ÉS JEGYZETEKKEK KIADTA

GÁLOS REZSŐ

BUDAPEST 1937

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

AMADE ANTAL VERSEI.

13. 531 / 40

ORSZ. SZÉPNYELV-KÖNYVTÁR		
Névtárgykönyv		
193	7. évf.	4526 sz.

AMADE ANTAL.

I. ÉLETE.

A Guth-Keled nemzetségbeli Várkonyi Amade Antal báró, Amade Ádámnak és Viczay Erzsébetnek¹ legidősebb fia, Amade Jánosnak, a Csallóköz főkapitányának unokája, valószínűleg 1676. augusztus 1-én,² a hédervári kastélyban született, ahova anyja a nehéz napokra hazament³; azon-
túl azonban Bősön nevelkedett.⁴ Gimnáziumi tanulmányait a pozsonyi jezsuitáknál 1688—1696-ban végezte⁵ — a syntaxista és a retorikai évet kétszer járta — s 1696-ban került a nagyszombati egyetemre,⁶ ahol filozófiára iratkozott be. Minthogy a jezsuiták csak a fölvételt jegyezték be, tanulmányairól többet nem tudunk. Fiának, Amade Lászlónak, egy öreg páter több, mint egy negyedszázaddal utóbb⁷ elemlegette, hogy P. Gusitz idejében itt tanult az apja is.

¹ Viczay Erzsébet Viczay Jánosnak s a fiúágon magvaszakadt Héderváry-család utolsó hajtásának, Héderváry Katának volt a leánya. Mindkét Amade, Antal és László, híven ápolta a jóviszonyt a Viczay-atyafisággal.

² Halálakor, 1737-ben, fia is 61 évesnek mondja gyászjelentésében. (Figyelő, XVIII. 172. l.)

³ A hédervári családi könyvtár egyik régi naptárában (*Calendarium Typographiae Tyrnaviensis, 1676*) azt a bejegyzést találtam, hogy ez év augusztus 2-án ott keresztelő volt. Viczay-Héderváryakról nem lehet szó: így következtettem Amade Ádámnéra.

⁴ A pozsonyi gimnázium anyakönyvei bősinek mondják.

⁵ A pozsonyi jezsuita-kollégium anyakönyvei szerint. (Esztergomi főkápt. ltár.)

⁶ Album seu Matricula Almae Universitatis Tyrnaviensis S. J. — Pázmány-Tudományegyetem ltára, rektori hivatal.

⁷ Kiadatlan levele anyjához, 1723 november 26. Esztergomi főkápt. ltár.

Nevelkedésének történetéhez tartozik, hogy, az Amadek családi hagyományaihoz híven,¹ buzgó katolikus lélek volt, tagja (sodalisa) maradt haláláig a pozsonyi Mária-kongregációnak, utóbb beiratkozott a lilienfeldi Szent József-kongregációba is, és scapularistája volt a győri karmelitáknak. Miként utóbb fia is, sok pénzt költött a birtokain levő templomok építésére, karbantartására s kegyuraságokat vállalt. Különösen nagy gondja volt Iszka-szentgyörgyre. Ez a birtoka protestáns környéken terült el, azért a térítés munkáját még végrendeletében is szívére kötötte a plébánosnak.

A nagyszombati bejegyzés után csak akkor találkozunk vele, mikor már vőlegény. 1702. farsangján jegyzi el szülei akarata, de szívének választása szerint is báró Horvát-Simoncsics Rozáliát, a dúsgazdag, csak az imént bárósított Horvát-Simoncsics János kir. táblabíró (utóbb personális) és Luzsénszky Klára nagyobbik leányát. Halála esetére móringlevelében 10.000 forintot biztosít neki.² Amade Ádám is kezeskedik a móringerért és sok segítséget ígér a fiatalok jövődő háztartásához.³

A kis Rozália alig lehetett több, mint 16 esztendő,⁴ mikor 1702 áprilisában — a szokott előzetes kihirdetés nélkül — Jezerniczky Ferenc kanonok a nagyszombati plébánia-templomban Amade Antallal összeadta⁵ — mégis, nagy útat tettek meg, amíg idáig eljutottak. A leány szülei

¹ Amade Lénárd az ellenreformáció harcaiban tanúsított magatartásáért kapta 1622-ben a báróságot. (Bösi lt.)

² Móringlevele, 1702 február 6. Nemz. Múzeum ltára. Véghely-iratok, törzsgyűjt.

³ U. o. 1702 március 21.

⁴ Horvát-Simoncsics János 1685-ben házasodott meg.

⁵ A nagyszombati anyakönyvből a nap megjelölése ki-maradt: „*Aprilis 1702.* — *Die Aprilis copulavit Revdissim. Dn. Franciscus Jezerniczky iuvenem spectabilem ac Magnificum Dnum Antonium de Made obtenta dispensa(t)ione super denunciationibus de more solita cum Virgine Rosalia filia Magnifici Dni Joannis Horváth Baronis tabulae Regiae judicariae.*“ Matr. Copul. Tyrn. I. C. p. 353.

váltig ellenezték a házasságot. Talán anyagi okaik voltak rá: Amade Ádámnak 9 gyermeke volt — köztük 6 fiú — s a családnak a XVII. század első felében még nagyon tekintélyes vagyonát sok adósság terhelte. Az is lehet, hogy a kissé érdes, szókimondó Amade Antal nem volt nekik rokonszenves. Leányuk azonban nem tudott elszakadni a szerette ifjútól s mikor mások is közbenjártak,¹ végre beleegyeztek a házasságba. Így is azt kívánták, hogy Amade egyidőre maradjon távol, menjen „bujdosni”. Amade egyik szép versében panaszkodik is róla, tapintatosan, hogy föltett szándékukat a jó Isten halasztotta, de elmenni nem akar:

Tudod, édes Thysbém, drága gyöngyöm, tudod,
Lelkemnek más fele, édes szívem, tudod:
Sírtam, könyörögtem, fohászkodtam, tudod,
Mód hamarabb nem volt, magad is jól tudod.

Elmégylek, elmégylek, de nem Indiában,
Ázsia, Afrika, sem Amerikában,
Hanem, azhol lakol, híres Európában
Házamnak, nem messze, mégylek szomszédjában.²

A szülők ellenkezése hamarosan megmérgezte az ifjú pár boldogságát s később is sok pörpatvarnak lett az oka.

Amade az atyja jól rendbehozatta bári kastélyba vitte fiatal hitvesét; de mert attól tartott, hogy a városon, elkenyeyztetve nevelt asszonyka az „Aranykertnek” gazdagon termő, a szemnek azonban kevés látnivalót nyújtó síkságán, a falusi életben nem érzi jól magát, csakhamar Győrött egy kétemeletes palotát vásárolt.³ Diófa-bútorral, velencei tük-

¹ Amade Antalné írja László fia ellen indított perének egyik előkészítő iratában (Esztergomi főkápt. ltár), hogy szülei beleegyezését csak „multis precibus et aliorum intercessionibus” nyerte meg.

² Lásd *Megbocsáss virágom* . . . kezdetű költeményét 27. l.

³ *Amade László győri háza*. Győri Szemle, 1933. 178. l.

rökkel, perzsa-szőnyegekkel és sok-sok képpel úri kényelem várt itt az ifjú párra : itt éltek első, boldog hónapjaikat.¹ A fiatal asszonyka mégis hazavágyódott, s mikor szerelmük első gyümölcsét várták, a nehéz napokra vissza is ment édesanyjához, Nagyszombatba — itt született első, hamarosan elhunyt fiúk, Sándor. Megindult a civakodás Horvát-Simoncsicsék és Amade között — végül is Amade anyósa otthon tartotta leányát s azt kívánta tőle, hogy váljék el urától.²

II. Rákóczi Ferenc szabadságharca azonban már első szakaszában beleszólt az ügyek alakulásába. A kuruc csatározások a felvidéknek éppen ezt a részét veszélyeztették s a helyzet már ősz elején arra kényszerítette a fiatal asszonyt, hogy férje után menjen : hiszen szerette is.³ Egy időre újból boldog révbe jutottak s újra ébredt szerelmüknek a következő évben fakadt virága Amade László, a költő, szüleinek hosszú időn át öröme, gyönyörűsége.

Amade Antal a kuruc-labanc harcok idején is a győri megerősített vár oltalma alatt, jól gazdálkodott. A kurucok egyízben elhajtották felbári büszke ménesét, de Heiszter visszaszerezte számára. Apósának-anyósának ugyan sehogyansem tetszett, hogy felesége birtokain is szabadon és szigorúan rendelkezett ; az állatállományt mindig oda-tereltette, ahol szüksége volt rá. De munkájában nem volt hiba, nem vágyódott soha tisztségre, szeretett gazdálkodni.⁴ Bármily ellentmondásnak látszik is, gondjai csak akkor nőttek meg, mikor apja 1709-ben meghalt s az ősi birtok egy része reászállt. A hat részre oszlott vagyon reaeső terhe, közel 8000 forint, még egymagában nem volt baj : felesége a maga pénzével szívesen segítette s a gondos és takarékos

¹ Lásd *Hol csavarogsz elmém* ... c. költeményét, 32. l.

² Amade Antal végrendelete. Győr, 1736. Szent Mátás apostol napján. Esztergomi főkápt. ltár.

³ U. ott.

⁴ „De még is honnéd és mi okból, én soha semmi Tisztben nem voltam, nagy vágyódásom nem is volt rea ; inkább a' gazdaságot kedvelettem.“ U. o.

ember könnyen foghatott a birtokok tisztázásához, a zálogba vetett részek kiváltásához. Mindez azonban sok üggyelbajjal járt. Az aprólékos gondok még gyarapodtak, mikor Amade fivérei sorra elhaláloztak: ismételt osztozkodás növelte vagyonukat, de megújuló s bonyolult terheket szakasztott a házaspárra. A fölmerülő sok zsörtölődés, az élet mindennapi szürkésege lassankint kioltja a házaspár szívében a lángokat s a szerelemből nem szeretet, hanem elhidegülés, idegenség támad. Ehhez járult egyéniségük ellentéte. Amadené főúri környezetben nőtt, a városi, vidám társasághoz, pompás életformákhoz, nagyúri módhoz szívvel-lélekkel ragaszkodott. Amade, a származása szerint előkelőbb mágnás, életmódjában inkább a gazdálkodó nemesember típusához tartozott. Negyvenedik éve felé járva, falusi életében lassan kivesztek belőle azok az eszményi vonások, amelyekkel egykor a nagyszombati öregdiák a gyermekleányt meghódította. Tíz-tizenkét évi házasetük nyugalma kezdett föl kavarodni.

Ekkor, 1715-16 táján, történt, hogy Horvát-Simoncsics János özvegyiségre jutott.¹ Harmincéves házasság után nem bírta az egyedüllétet, nem volt senkije, aki „érdemes öregségének” gondját viselje;² ezért hazakívánta leányait. Amadenének Esterházy Ferenc gróf, a kisebbiknek, gróf Szunyogh Lászlónének, Semsey Ferenc bebútorozott nagyszombati házat bérelte ki³ s mindkét családot maga körül akarta tudni.

A nem várt fordulatra Amade Antal nem tehetett mást: követte feleségét s egy darabig megint Nagyszombatban

¹ Az évet csak körülbelül következtettem ki. Haláluk bejegyzését sem Pozsonyban, sem Nagyszombatban nem találtuk meg; csak annyi bizonyos, hogy az asszony jóval férje előtt halt meg s hogy mindketten a pozsonyi franciskánusok kriptájában pihennek.

² Spaczay Pál püspök tanuallomása Amade Antalné és László perében. N. Múz. Ltár, id. h. 1741., 1900. 3. növ. n. szám.

³ Ü. o. Bertalanffy György ügyvéd tanuallomása; továbbá Semsey nyugtái Esztergomi főkápt. ltár.

éldegéltek.¹ Néha még sikerült az asszonyt Felbárra vagy győri palotájukba magával vinnie,² anyagi ügyeiket is rendben, de elkülönítve intézeti (Berencset például 1716-tól kezdve rendszeresen bérbe veszi feleségétől),³ de szívében meggyülemlik a keserűség s feleségének egyre ridegebb lesz a bánásmódja. „... Soha autoritásom sem volt — írja végrendeletében — egy jóakarómat egy tál levesre az ő engedelme nélkül hívhassak, azt is olyant, melly néki tetszésére volt; ő pedig mindeneket azokkal éjfélig, többször hajnalig is el mulatott, szegény fejemet az harmadik házban tették Quartélra... Lelkemet vesztette, ha szoltam, motskolt, illetlen szókkal kissebbített“... Alig másfél évtized lassan foszló boldogsága így lett semmivé. Amade sem volt jobb feleségénél. A gyorsan öregedő, elnehezedett emberben kellemetlen szokások fejlődtek (hortyogott és a felesége szobájában pipázgatott),⁴ már megjelenésével is, gúnyos bosszantásaival, éles nyelvvel keserítette az asszony életét. Mikor azután, 1722—1723 táján Horváth-Simoncsics János meghalt, még jobban kiélesedett viszonyuk. Amadené független és gazdag lett s a maga ura. Élete virágán már túl volt, férjét gyűlölte, élete sivár lett. Fiában öröme telt ugyan, de már érezte, hogy az is elszakad tőle. A dúsgazdag család elkényeztetett leánya nem ilyennek álmodta szerelmes menyasszony korában a házaseletet; a meg nem értés keserűségét már csak mély vallásossága enyhítette.

Ezidőtájt Illyés János kanonok volt Amadené tanácsadója. A már öszülő, jeles papiember jó hatással volt rá. A nagyszombatiak jóval később is emlékeztek rá,⁵ hogy

¹ Nyilas Magdolna, egy (1741-ben) kb. 80 éves öreg nemesasszony tanuvallomása: „A Nagyasszony halála után itt Nagyszombatban egy ideigh széppen együtt laktak.“ U. o.

² Főzik Pál esztergomi szenátor tanuvallomása u. o.

³ N. Múz. Ltár, id. h. Véghely-gyűjt. 1716. és köv. évek.

⁴ „Urának hortyogása mint irtóztató, s mint olly nagy volt, hogy nyári üdőben egy darab Utszaigh is el hallattatott.“ Spáczay Pál püspök id. tanuvall. — Szobáját, ha férje bejött, kifüstölte utána. Mednyánszky né tanuvall. u. o.

⁵ Hrabovszky nagyszombati szenátor u. o.

Amade Antal ekkoriban szokása ellenére gyakrabban meglátogatta feleségét s az szívesen fogadta, sőt kedvét kereste urának. A remélt jobbfordulat azonban nem következett be, mert Amadénét kikezdte a kisváros rágalmozó pletykája. Cselédek is beszéltek róla, hogy Illyés sokat van a házánál¹ s Illyésnek magának is védekeznie kellett a primásnál.² A mendemonda a gráci tanulmányaiból visszatérő Amade Lászlót is anyja ellen bősztítette. A könnyen lobbanó ifjú apja biztatására egy pasquilust írt anyja ellen s ezt szekrényében anyja megtalálta.³ Lászlót kérdőre vonta s a költő — aki bizonyára nem volt hivatva rá — anyjának szemére vetette a sok szóbeszédet;⁴ erre anyja kiutasította őt házából, kitagadta szeretetéből, s ezzel mindennek végeszakadt. Apa és fiú még egyszer, most már fegyveresekkel, megpróbálták, hogy erővel hazahurcolják Bárta az asszonyt⁵ s mikor ez nem sikerült, Amade Antal gúnyos tréfával még egyszer megbántotta feleségét, azután végkép elszakadt tőle.

A női önérzetében vérigsebzett asszony bosszút állt, visszaadta a kölcsönt. A következő évben (1727), mikor férje egyízben birtokaitól távoljárt, Győrött termett, tizenkét társzekeret és katonákat fogadott, s a győri, bárta és bőszi kastélyok minden berendezését, bútorát, képét, ezüstjét, szőnyegeit kirakatta és félreeső úton magával vitte nagyszombati palotájába.⁶ Férje három-négy évvel utóbb hiába

¹ Heffner Jánosnak, Amadené inasának és egy Rozina nevű „Fraunzimmer“-jének vallomása. Esztergomi főkápt. levéltár.

² Amadené irattárának jegyzéke. U. o. Fasc. No. 69. Sub. Litt. VVV. „Szegény Illyés Jánosnak Herczeghez írott levelének minutája.“

³ „(Antonius Amade) id etiam instituit, ut Filius in Domo Matris degens, contra eandem infamem Pasquillum conceperit, quam Dna Baronissa in cista ejusdem invenit.“ Amade Antalné fia ellen indított perének előirata. U. o.

⁴ Hrabovszky, id. h. „A fia reverentiával lett volna megis Aszony Anyjához mind addigh, míghlen Illés miat visszavonyás nem esset volna köztek.“

⁵ Spáczay püspök id. tanuvallomása.

⁶ Amade László beadványa a kir. táblához. IK. 1902. 503. l. — Derghi Somogyi László alispán írott vallomása, 1741.

szólította pörbe érte (1731), sohasem kapta vissza semmijét. Az asszony azt vitatta, hogy mindez az Amadékra költött pénzéért járt neki ; s mert az egész Csallóköz úgyis tele volt a mendemondákkal, nagyobb botrányt már egyikük sem akart. Útjaik szétváltak.

Amadéné férjét és fiát kitagadta minden vagyonából. „Ha tudnám — így idézi egy nyilatkozatát Amade Anta. végrendelete — Amadei Familia én utánnam csak egy fillérben is succedálna, azon egy fillért is a sárban vetném és lábaimmal öszve tapodnám.“ Látni sem akarta őket többé és ismételten kijelentette : „nékem se fiam, se uram . . . nékem nincs fiam . . .“¹ Egészen magára maradt. Férje halála után egy, már-már botrányba fúló pörbe keverte fiát s csak az agg primás közbelépésére egyeztek meg, sőt békültek ki. Tíz évi özvegysége után egy bécsi karmelita rendházba lépett ; fiának azonban ezután sem tudott szívből, igazán megbocsátani. A karmelitákat utóbb elhagyta s maga akart Nagyszombatban zárdát alapítani ; de mivel erre engedélyt nem kapott, az Orsolya-rendiek bécsi zárdájába vonult s itt halt meg 1752 augusztus 18-án. Vagyon nagyrészét (100.000 forintot) már előbb a székesfehérvári jezsuita-missziónak adta, végrendeletében is jórészt nekik hagyta pénzét s ebből épült a székesfehérvári jezsuita, ma cisztercita templom.²

De magára maradt Amade Antal is. Fivérei egymásután meghaltak s 1726-ban a hat fiúból már csak ketten maradtak : ő maga, a legidősebbik, és Péter öccse, a legfiatalabbik : ketten örökölték a többiek vagyonrészét, de terhét is. Egy

január 4. (N. Múz. Ltár. id. h.), mely szerint egész Csallóköz tele volt a hírrel, hogy a báróné „omnem supellectilem in absentia Dni Mariti sui ex Böös, Baar et Domo Jauriensi oneratis curribus Tyrnaviam exportaverit.“ Ugyanerről a fuvarosok tanuvallomása Véghely-gyűjt. 1733. február 26. 1900/3. növ. n. sz.

¹ Mednyánszky né id. tanuvallomása.

² Amade Antalné végrendeletét l. a székesfehérvári ciszt. főgimn. programmértekezésében, 1895. 57. l.

jó gazda volt közöttük, József, a többi mind rendezetlenül, sőt ziláltan hagyta hátra az ősi birtok részeit. 1728-ban Péter is meghalt, de annak maradt örököse; Antalnak hamarosan az özvegygel is pereskednie kellett. Volt pere bőven. Mogorva, magába vonult, korán öregedett, beteg ember lett belőle. Aranysarkantyús vitéz volt és Pozsony vármegye megtette táblabírájának, de a közéletben ezután sem vett részt.¹ Egyetlen vágya volt, hogy birtokát lassú, szorgalmas munkával, takarékoskodással kitisztázza — ebben a törekvésében László fia könnyelműsége, pazar költsége akadályozta meg.

Élete hátralevő tíz esztendejét fiával folytatott harca keserítette el. Nagyon szerette a fiát, nevének büszke folytatását, egyetlen örökösét; de nem értette meg az új nemzedéket, amely már nem a kurucvilág szegényes életviszonyaiban, hanem a barokk-kor pompakedvelő, nagyobbvonalú, fényűző társadalmában érett meg. Lászlót anyja neveltette, akinek jólesett a fiú előkelő szokásait látni. A jezsuiták maguk is nevelési eszményeik kiteljesedésének örültek tehetségében. Rokonszenves egyéniség volt, nagy felkészültséggel, fényes dialektikával rendelkezett. A társaságban is nagyon szerették. Csakhogy, sajnos, kártyázni, udvarolni már igen korán kezdett s szenvedélyei már Grácban sok pénzébe kerültek szüleinek. Már ekkoriban odáig fokozódott könnyelműsége, hogy apja kitagadással fenyegette.² S mind-ebben az volt a tragikus Amade Antalra, hogy a fiút anyja kényeztette és nevelte a nagyúri könnyelműsége, de a pasquillus története óta reáháramlott e káros nevelés minden anyagi terhe. Hiába fogta rövid pórázra, hiába volt szűkmarkú hozzá, László már 23—24 éves korában elmerült az

¹ Nyoma van, hogy egyízben — mikor feleségétől szétváltak — megpróbált királyi ítélőtáblabírói helyért folyamodni (1727).

² Amade Antal levele Siskay Jánoshoz, László nevelőjéhez, Grácba; Nagyszombat, 1724 december 17. Esztergomi főkápt. levéltár.

adósságokban. Nem sokat segített rajta, hogy megházasodott s gazdag leányt vett el : Amade Antal csak azt láthatta, hogy fia a szűken adott garasok helyett ezreket költ s mikor ifjú feleségét rövidesen eltemeti, ismét reá szorul s most már nemcsak vagyonmegosztást követel bírói úton,¹ hanem a — megint a primás közbenjöttével létrejött — megegyezés után² a kezére jutott birtokrészeket rögtön elzálogosítja. Már nem volt öröme fiában sem : úgy nézte, hogy minden hiábavaló volt, amiért egész életén át fáradozott.

1734-ben Amade László az újonnan szervezett Hávorszúrezred kapitánya lett s az olasz harctérre indult. Vagyoni ügyeinek intézésével édesapját bízta meg s halála esetére őt nevezte meg örökösének is.³ Amade Antal azt remélhette, hogy immár nyugta lesz fiától, de ez a reménye is csalóka volt. László a harcokban kitűnően viselkedett ; de pénzzel itt sem tudott bánni, adósságokat csinált s nemcsak egyik pénzkérő levele követte a másikat, hanem unokanővérét, Viczay Jóbnét is segítségért ostromolta,⁴ sőt ezredesétől is nagy összeget vett kölcsön — végre is arra kényszerült, hogy szabadságot kérjen s itthon szerezzen pénzt. Amade Antal, mint öt-hat esztendő óta mindig, ezúttal is félt a találkozástól. „Megh írom előre, az Nyelvedet el ne hozd veled — írja neki s nem először ezen a hangon — hanem hagyad másutt ; mert Isten engemet úgy segélyen, tsak legh küssebben velem pantalogdyál, . . . ki igazétlak az házombúl és jószágimbúl ; soha egy ízetlen szódat is föll nem veszem, megh se engedem.“⁵ Hiába is jött haza László : apja ezúttal sem segített rajta s nem volt számára más menekvés, mint — újból megházasodnia. 1736 július végén

¹ Pyber János testimonialisa. Véghely-iratok, id.h. 1900/3 növ. n. sz., 1730. aug. 25.

² Szegény édes Uram attyámmal kéntelen való lett Divisio M. Primás előtt. U. o. 1733. július 9.

³ Győri székeskápt. ltár, lad. 6., fasc. 138. num. 9029. és 9030.

⁴ Levele Viczay Jóbnéhoz. Hédervári ltár.

⁵ Amade Antal levele fiához, Bár, 1735. augusztus 23. Véghely-iratok, id. h.

megtalálta a jómódú leányt, akit feleségül vehetett : Wetzl Mária Paulina, egy olmtüzi bíró árvája lett Amade Antal új menyje. Az esküvő megvolt s csak Amade Antalnak voltak kétségei, hogy a kapott pénz s a Lászlónak adta móríng elég lesz-e az anyagi ügyek rendezésére. Már néhány nappal utóbb, augusztus 3-án megírja neki aggodalmait és tanácsokkal látja el. Vele nem lakhatnak, de Marcaltót és a malomsoki birtokrészt tisztázhatják, s ott élélhetnek. „Egyedül azt tarthatnám boldogságodnak — írja neki igen bölcsen¹ — ha megemberlenéd magadat, szűkőn költenél és . . . hasznos tisztekre mehetnél ; úgy várhatnád Isten áldását is. Én ugyan kívánom tiszta szívémből : éljetez és gyarapodjatok, az Istennek szolgáljatok és dolgaitokban elő mehessetek.“ Nagyon kedves, amit a berendezkedésről is ír : „A házasság ugyan megvan, de amaz éneknek continentiáját ha considerárod :

Mint az úton járó,
Ki két útra talál . . .¹

bizony sok híjával és minden híjával vagy még. Kanálka, böcsőcske, fazecska, borocska etc. . . .“

László valóban követte apja tanácsát : felesége pénzével elsőül Marcaltó és Malomsok határában levő birtokait váltotta ki a zálogból és gazdálkodni kezdett. Apja azonban ekkor már megírta s a győri székeskáptalannal hitelesíttette végrendeletét, amelyben szépen indult s küzdelmessé, majdnem tragikusan szomorúvá vált életének tanulságaival számot vetett. Feleségétől megtagadta a móríngolt összeget,

¹ Illéssy János, *Adatok B. Amade László életéhez.* IK. 1898. 352. l.

² Gyöngyösi írja (Mur V. II. 139. str.) : „Mint az úton járó, mely útját téveszti . . .“ Ebből kelt-e szárnyra, nem tudom, de az idézett dal megvan a Jankovich-gyűjteményben (Orsz. Széchenyi-Könyvtár. *Magyar Világi Énekek.* 1789. — 175. Quart. Hung.)

„Mint az úton járó,
Ki két útra talál,
Nem tudván az utat,
Gondolkodik, megáll . . .

mert házasságukat megbontotta. Fiáról pedig úgy határozott, hogy az ne kapjon minden birtokot kézre: hagyatékának egy részét arra kötötte le, hogy annak jövedelméből a többinek terhet tisztázzák . . . „így talán még eczer régi dicsíretes Familiánk előbennyi Státusjára és virághjára fordulhat“ — s azután így búcsúzik fiától: „Egyetlen egy Fiam, Amade László, noha utolszor, de elsőnek tarcsad, tőled is végbucsumat veszem. Kérlek, megh ne ítélj testamentumomról, mert ha jól meg vizsgálod, Gyermekeid és Familiád hasznára czéloznak. Tőled egy utolsó kérésem: az Felségbes Ur Istent félted, annak tellyes szívedbűl és erődbűl szolgálj. Ne hallogasd, meg házasodgyál, mingyárt nagyobb Isten áldását veszed. Hadd ell a rossz keresmént, a kártyát, káromkodást, héjában való Macchiavellicus praktikát; bőven ne kölcs: nincs is mibűl. Jövedelmedhez szabjad életedet, cselédedet. Nagy Házbűl, ez az én utolsó javaslásom, ne házasodgyál, mely sok kölcséget kíván, keveset hoz az házhoz. Egy jó Erkölcű feő Ember Gyermekét ved el, az többet tűr, szenved: de aztis meg böcsűlled mint Hitvessedet. Álgyon meg az Fölségbes Ur Isten!“ Nagyon szerette fiát s élete utolsó esztendejében nagy megnyugvására lehetett, hogy László kezdte valóra váltani mindazt, amire titokban, végrendeletében kérte.

Már jó ideje Győrött lakott, ahol — bár háza egy részét bérbeadta¹ — a szebbik lakosztályt mindig fönn tartotta magának. Hosszú évek óta betegeskedett, szüksége volt az orvosokra. Itt írta végrendeletét, itt halt meg 1737 április 8-án, itt temették el a székesegyház mai Héderváry-kápolnájában.²

¹ 1729. ápr. 24-én nemes, nemzetes és vitézlő Zmeskál Jób úrnak adja ki két szobáját. Nyáron át Zmeskál a többi szobát is használhatja, ha „úri emberséges ember“-vendégek vannak, de „nem hálásra, hanem discursus gratia.“ (Bösi lt.).

² „1737. — Die 9. aprilis sepultus est L. B. Antonius Amade de Várkony in Cripta Cathedralis Ecclesae Jaurinensis, in Sacello St. Trinitatis.“ (Temette Tomler.) Győr-belv. pléb. Matric. Defunctorum I.

II. KÖLTÉSZETE.

Amade Antal kora ifjúságától úgyszólván haláláig verselt. A reánk maradt mintegy harminc költemény bizonyára csak töredéke annak, amit egy emberöltőn át írt ; de a kor fölfogása szerint az énekköltést nem becsülte sokra — versei kiadására éppen nem gondolt — aligha is írta őket össze ; nem gondolom, hogy még sok alkotása előkerülne. Pedig könnyedén verselt. Érzelmei és élményei hamar ihletik, s hogy tollából bőven és könnyen folynak a ritmusok és rímek, azt kéziratai is megmutatják : fogalmazványaiban aránylag kevés a javítás. A jezsuita iskolák neveléséből következik, hogy zeneileg is képzett volt : erős ritmus-érzékének és versei dallamosságának megvan a magyarázata.

Kik voltak mesterei vagy példái ? A Zrínyiászt bizonyára olvasta. Egy híres kis részlete, amely Császár Elemért a pisai Campo Santo freskójára emlékeztette :¹

Láttad-e az halált az falon leírva,
Mely rettenetesül kardját hordozza (X. é. 103. str.)

mintha visszhangzanék nála :

Láttad leírva
S — le ábrázolva
mezételen csontbúl áll
Jár nagy kaszával . . . (96. l.)

Olvasta Beniczky Péter népszerű ritmusait. Az öreg Koháry Istvánt jól ismerte, mindketten ismételten megfordultak a primás udvarában ; Koháry is fölhívhatta figyelmét Gyöngyösire s kivált az 1700-ban megjelent *Chari-
kleára*, amelyben Pyramus és Thysbenek Ovidiusból ismert története is foglaltatott. Olvashatta ezt a népkönyvből is, élvezhette *Gismunda históriáját* s Balassa egyik-másik versét

¹ EPhK. 1910. 379. l.

maga is énekelhette. Magyar irodalmi hagyományokból aligha ismert többet. Műveltsége természetszerűen nem is itt, hanem a jezsuiták tanításában fogant és nevelkedett. Az *Argenis* és a *Telemachus* megfordultak kezén. De általában is azt a, ma barokknak nevezett, külső és belső formakészletet, amelyben egész költészete megszólalt, csakúgy a pozsonyi és nagyszombati kollégiumok alakították ki benne, mint életszemléletét is. A külső formakészlet, egész dialektikája, de stílusa is — a hasonlatoktól a hangsúlyozott fokozásig — jellemzően korszerű. Magától értetődik, hogy ornamentikája klasszikus, középpontján Venussal és Cupidóval, Pallasszal, s körülöttük bibliai emlékekkel, Orpheus Dáviddal, Delila Circével, ahogyan csak a barokk ízlés tudta vegyíteni. Magának Cupidónak rajza Faludira s Amade Lászlóra, Faludin át Révaira régi példákból utal :

Jól tudod, de kérded : Cupido ki légyen
Egy fontos kis gyermek, előled nem mégyen.

— — — — —
Fője szabad ennek, kétfelől szárnyakkal,
Tegéz van oldalán, mely rakva nyilakkal,
Világ nagyobb részit hódítja azokkal,
Kiket pedig megkap, gyötri nagy kínokkal.

Jól emlékeztet rá Faludi ismert verse :

Ki légyen Kupido, eddig nem tudhattam.

— — — — —
Ne mondd nagy embernek, gyermek, picin falat,
Nincs nálánál latrabb a kerek ég alatt,
Szárnyas, íves, fáklyás, mindakét szemén vak.¹

Olyan példájuk volt, amelyet már Amade Antal is ösmert.

¹ Német forrását l. IK. 1932. 313. l.

Nem forrásokat és hatásokat világítok meg, csak azt akarom megmutatni, hogy ugyanazokon a húrokon játszik, amelyeken a jezsuita-kor minden magyar poétája. Actaeon és Flóra története Kohárynak is szeretettel kidolgozott tárgya.¹ Sámson és Delila a legkedvesebb párhuzamjuk. Már élénkebben emlékeztet *Erős Murány várát* . . . kezdetű, legrégebbnek gondolt verse Gyöngyösire, nem tárgyánál fogva, hanem az időről való elmélkedésével. Mintha csak mesterének parafrázisa lenne :

Gyöngyösi : Amaz magas tornyok üdővel épülnek (MV. II. 200. str.).

Amade : Az üdő fölrakja leomlott tornyokat (25. l.).

Az idő vadakat szelidít, madarakat, vizeket -- asszonyokat. Csakhogy Amade Gyöngyösinél mélyebben szánt : az idő — szerencse ; szerencsés, akinek megadatik s nyer, akinek nem kell várakoznia . . .

A kor legjellemzőbb gondolata a forgandó szerencse — nála is szerepel :

Játszik a szerencse : az üdő forgandó,
Sokat várakoztat, azért nem állandó (26. l.)

De még jellemzőbb az érzéki szemléletnek színekkel részletező tükre : az *Eszterben* a fekete kláris ; szem, a rózsá pirossága, az alabástrom test (68. l.), hasonlóan másutt egyik strófája :

Oh szelidülj, kérlek, elröpült madárkám,
Kökényszemmel bíró, ah drága Mancuskám,
Alabastrom tested, gyönyörű sólymocskám,
Hadd fogjam, fürjecském, én édes karulykám —

mind jó ismerősök. Amade Antal költészete abban a kohóban formálódott, amelyben Beniczky Péteré és Koháry Istváné,

¹ Munkács kövarában szerzett versek. 1720. Üdő mulatás közben szerzett versek. Negyedik rész, 14—18. l.

katolikus mágnásköltőinké, akik a jezsuita iskolákban és evvel a barokk dialektikával nevelkedtek. A humanista hagyományokon élő, latin jezsuita költészetnek ezenkívül még két vonása látszik költészetükön: az egyik a leíró részek kedvelése, a másik a líraiságnak, a dalszerűségnek rovására az elmélkedésre való hajlandóság. *Magnum theatrum vitae humanae*: Beyerlinck alapvető fölfogása (Leyden, 1678) összefoglalása volt annak az életszemléletnek, amely a kor poétáját is bölcsekedésre készítette. A három főrangú lírikus egymást váltó három nemzedék. Irodalmi fejlődés szempontjából elmondhatjuk róluk, hogy a költészetük olyan arányban díszesedik és nemesül, amilyen mértékben Gyöngyösi magyaros hatása és formakészsége szépíti. A katolikus barokk szellem és Gyöngyösi magyaros világa Amade Antalnál mutatkozik legfejlettebben. Beniczkynél is, Kohárynál is több benne a költőiség s ezt Gyöngyösi olvasása váltotta ki belőle.

Ellentétei (hómalomban füttözik s a tűz mellett megfagy, 36. l.), fokozásai:

Hódnak is, nem is, akarják is, nem is,
 Iérnek is, nem is, adnak is jól, nem is,
 Fogadnak is, nem is, játszódnak is, nem is,
 Bíztnak is, nem is — állhatatlanok is —

nemcsak elelenséget adnak verseinek, de gyakran valóban költőiek is:

Noha messzi laktál, de velem mulattál,
 Ha szintén nem láttál, de csókokat adtál,
 Jóllehet, hogy vártál, nálam jelen voltál,
 Velem játszadoztál, mert szívedbe zártál.

S milyen erővel teljes e szép strófája, mely Arany *Hamis tanuját* juttatja eszünkbe:

Tartsd föl ujjaidat, esküdjél Egekre,
 Istenre, Szentekre, égi seregekre :
 Másokhoz nem hajlasz, nem is népsz szebbekre —
 Tedd le a hitedet, esküdjél ezekre !

Költőiségét, lírájának igazi melegségét boldogtalan szerelme mint élmény árasztja verseibe. Szerelmi költészetével válik is el Beniczkytól vagy Kohárytól ; nála is sok a bölcselkedő részlet — ez teszi verseit gyakran hosszadalmasakká — de sok az igazi érzelmi líra is s határozottan erős a képzelete. Mindehhez hozzá kell tennünk némi szerkesztőkészségét. A *Megbocsáss virágom* . . . kezdetű verse (27. l.), bár a második része ennek is elnyúlik, ismétlődő sorkezdésével művészien indul. Ugyanilyen *Erős Murány várát* . . . kezdetű versének fölépítése is. Szerkesztő tehetségének emléke az a kis trilógia is, amelyet Viczay Jóbnénak, a szép Ebergényi Eszternek készített.

Vallásos költeményei eddig sem voltak ismeretlenek ; jelen kiadásunk csak teljesebbekké teszi őket. Amade a húszas évek derekától kezdve irogatta őket, 1736-ban pedig — halála előtt egy esztendővel — összefoglalta és Sayghó Benedek főapátnak ajánlotta őket. A kis gyűjtemény jelentékeny része a *négy utolsó dolgokról* szól : a dogmatika eszchatológiájának egy prédikációkban, de énekeskönyvekben is gyakran feldolgozott fejezetéről. Katolikus vallásos költészetünkben, énekeskönyveinkben, úgy látszik, Nyéki Vörös Mátyás *Tintinnabuluma* tette népszerűvé. Amade földolgozása azonban független tőle. Úgy nézem, a maga képzelőereje alig megkötötte szárnyal tárgykörének illusztrációiban. A Szent István- és Szent Imre-legenda földolgozásában talán Surius Lőrincnek sok német fordításban ismert *Vitae Sanctorum*ja volt segítségére.¹

Végül még annyit, hogy hosszú időn át csak a Gyöngyösitől tanult tizenkettesekben írta verseit ; élete utolsó

¹ Vargha Damján véleménye.

tizedében szívesebben használta a Balassa-strófa változatait : vallásos költeményei nagyobb részének és a *Szent Eszter dicséretéről* írt költemény egy részének ritmusa ilyenféle. Ütemezése eltér a Balassa-strófa szokott soraiétól, strófáinak szerkesztése azonban egy vele. Mindössze két barokkformájú verse maradt ránk, ezek is a Balassa-strófára emlékeztetnek (*Hamissággal, csalárdsággal . . .* 38. l.) és *Én elmegyek . . .* 83. l. Énekszerű még a *Mint páva jártam . . .* 81. l. Föltűnik erősen í-ző nyelvjárása : érdekes, hogy fiának, Amade Lászlónak verseiben ennek alig van nyoma. Pedig magát a verselgető kedvet fia nyilván tőle örökölte, első, diákkori tizenketteseiben őt utánozgatta.

Amade Antal költészete a barokk-kor főúri lírikusainak sorrendben utolsó megszólamlása ; Beniczky, Koháry versei csiszoltabbak, de kötőiség dolgában Amade Antal meleg szerelmi lírájával, erős képzeletével náluk is jobb. Az ő költői világa fejlődik tovább és teljesül ki fia költészetében.

I. VILÁGI KÖLTEMÉNYEK.

1. ERŐS MURÁNY VÁRÁT . . .

*Az Erős Gyémántot : eltöri a' Bak Vér
A' kemény kűhöz is : eligh csöp viz : nem zyér*

1. Erős Murány várát : szerelem megh vette :
Annánok gyűmölcset, Weselényi szette :
Trója városátis : Helena vesztette
De Páris véle hált : ágyábon fektette.
2. Mit mongyunk Rómáru! s egyéb városokrúl?
Sok erős sáncokrúl : nagy magos várakrúl?
Maltha szigetirúl : ugy Tartományokrúl :
Széles e világon lévő Határokrúl?
3. Mind ezeket Űdő és Erő meg vette :
Midőn nem is vélte, magáévá tette :
Az Űdő : szerencse : Eztet így rendölte :
Munkát : Fárótságot : nem szánt : mert szerette
4. Nyukhatatlan elme : eggyet ért a' szível :
Elmivel és szívvel többet mint Erővel
Lehet véghöz vinnyi ; Egymás értelmivel
Mint tusakodással : Rendes kegyessivel.
5. Boreas szelei : a' Tornnyokat rontják
Vizek sebességi : Töltést elszaggattyak :
Marsnak éles tőri : népeket futtatyák,
Kergetik, úgy ölik, irtózva vágottják.
6. Az Űdő föl rakja : le omlott Tornnyokat :
Helyre megh építi, el szakat gátokat ;
Le téteti Marsal az éles kardokat
Ad Laurus koszorút : Olaj fa Ágokat.

7. Lásd megh az Oroszlány : mikint megh szelidül :
 Szeliden gazdája üliben : mikint ül,
 Hogyha parancsolja : Láboival föl dül,
 Az ha azt akarja : mindenfelé kerül.
8. Im az Déczezh Lovak : mikint Hánkólódnak :
 Harapnak, és Vághnak, sebessen Rugdálnak :
 Kapál, ágaskodnak, nyerítnek, visítnek :
 Törík a' Szekeret : Hámfákat : nyargalnak.
9. Az Űdő ezeket hamar szelidíti,
 Az Asszonyokatis Csézában ülteti :
 Az hova akarja : oda el viteti :
 Fene Termíszetet : eő így szelidíti.
10. Egeket jaczodó szabad madarakat,
 Kedvekre repdező : sok sebes solymokat,
 Kék egeken forgó szép szemes Rárókat,
 Hajnal mosolygató, csacsogó Rigókat.
11. Űdő szelidíti : meg foghja Tóriben :
 Jó Izűven eszik karvally a Fürjiben :
 Rárót a' solyommal téski Rekesztjben :
 Vélek mint akarja : madarász sok Izben.
12. Hidegh vérű Halat : az Űdő Horoghra,
 Fogh Madarász Rigót, keríthet a' Sípra,
 Eőzet, Szarvast : Nyulat úszheti az Halász ;¹
 S-eörül ; s-vigad mikor szerencsés az Óra.
13. Jadczik a' szerencse : az Űdő forgandó
 Sokat várakoztat : azért nem állandó
 Az is igaz ugyan hogy : el nem mulandó
 El tökílett szívnek : minden jót adandó.

¹ Nyilván *vadász* helyett *elírás*. A rím is hiányzik.

14. Nincs nehezebb dologh : a' várakozásnál :
 Nem igazán való sok szép ajánlásnál :
 Az Igenes járás job a' csavargásnál :
 A' mái Verébis Holnapi Tuzoknál.
15. *Az üdő : szerencse : így ábrázoltatik,*
 Valóban szerencsés, a' kinek adatik,
 Nyer : ky nyeresighben : nem várakoztatik,
 Az : az én Nyelventül : Eörökint áldozik.
16. Ércsed : Ha akarod Ezeket értennyi :
 Szeress : hogy ha kívánsz teis : szeretettnyi :
 Egyenlő mírtíkkal mert szokott míretnyi
 Az hamis szíveket : csak meg kül köveznyi.

II. MEGBOCSÁSS VIRÁGOM . . .

*Pánt olvas magadban
 Lépy Hazasságodban.*

1. Meg bocsáss Virágom olly kegyetlen voltam,
 Nálod nélkül számos üdőt el mulattam,,
 Ezer biztatásra másé nem lész, montam,
 Mégh ollykor hitemtül el válsz, ezt fogattam.
-
2. Jól, tudom Epettél, de énis epettem,
 Szerelem kergetett, de énis kergettem.
 Ha egy pár csókocskát vettél, énis vettem,
 Hideg ruházat volt, többet nem nyerhettem.
3. Apró tapogatas mit hoz a' konyhára ?
 Azzal Ifjúsághnak meg nem nyílik zára,
 Másképp is két csóknak drága volna ára,
 Reméllem többet ad, szerencse továbbra.

4. Megbocsásd Virágom föll tet szándékunkat
 Isten hallasztotta, jó akaratunkat
 Mégh mostan sem kelő tett fogadásunkat
 Eggyesbe tehettyük mégh kettős ágyunkat.
5. Oh Drága nyoszollya rőpűly sebes szárnyon,
 Nem adnálak higyed Ezüstön aranyon,
 Nincsenis már szívem egyebet kívánnom
 Ebben gyenge Tested el plántált maragyon.
6. Azonban az Isten, úgy aggya, oltó ágh
 Foganatos lészen, szármozhat szép Virágh,
 Sem én, sem pedigh Te nem vagyunk aszszú ágh,
 Ha élünk továbbra, számok szebbreis hágh.

*

7. Megbocsásd Virágom eddigh el mulattam,
 Cupidot Jágernak hogy meg nem fogattam,
 Keszkenyővel szemét béfödve tartottam.
 Teghzibül nyilait kilűnyi nem hattam.
8. Actaeon hálóit elaggya, kínált is,
 Sípjait nem szánnya, sütt tönnön magát is,
 Csapó kalitkáit, minden zárait is,
 Mesterségét, mongya, meg vass tőreitis.
9. Amaz szép Dianna meg szóllal : szolgállunk,
 Méltó illy Iffiunak minden jót kívánnunk,
 Lészen Ellensége ! mellette föl állunk,
 Neki örvendetes napokat számlállunk.

*

10. Meg bocsásd Virágom, illy Erős Ércz szível
 Caucasus, áczélos, vakmerő elmivel
 Voltam olly kegyetlen Lölköm sírelmível
 Sírhatok meg vallom, Emlékezetivel.

11. Tudod édes Thysbem, Drága gyöngyöm tudod,
Lölkömnek más fele, édes szívem, tudod,
Sirtam, könnyöröktem, fohaszkottam, tudod
Mód hamarab nem volt, magadis jól tudod.

12. Nem volt olyan kínnya, nincsis Tantalusnak,
Szerencse kerekén jádzó Ixionnak,
Amaz lánczon őrző fene Cerberusnak
Mint nékem éretted, egy Árva Iffjúnak.

*

13. Meg bocsásd Virágom, társatlan Gerliczém,
Addigh hányom koczkám, míg kíszen szerencsém,
Hátra fordul hiszem, lesz akkor kedvecském,
Lovamra tehetem meg nyugot nyergecském.

14. El mégyek, el mégyek ! de nem Indiában,
Ásia, Africa, sem Americában,
Hanem az hol lakok, híres Európában
Házomnak nem meszsi mégyek szomszédgyában.

15. Nem vagyok én Jákob, Rebekát kergessem,
Ráchelnek személlýét nincs mód, hogy űzhessem,
Ruth, noha rút nem volt, aztat is nézhessem
Hasonló hasonlót, kívánok nyerhessem.

16. Próbáltalak higyed csak azért távoztam
Állandó maracz-e? meg tudnyi kívántam
Meg bocsásd hogy tovább túled ki marattam
S egy kevés űdeigh jártom és Budosstam.

17. Jártom és Bujdostam, de szíved, szívemben
Minden pillanatban Lölködis Lölkömben
Forgottál szüntelen habozó elmimben
Gyötröttem, szenvedtem éreted Testemben.

18. Sokszor piros Orczám meg halavánodot,
Fekete szememis Patakra áradot,
Szívem a' sok gondtúl ippen el bágyodot
Testem ékessége el homálosodot.
19. Noha meszi laktál, de velem mulattál,
Ha szintén nem láttál, de csókokat attál.
Jól lehet hogy vartál, nálom jelen voltál
Velem jadczodoztál, mert szívedben zártál.
20. Tűz próbál aranyat, szerelem faljdalmot
El bágyot Test kíván, csendes nyugodalmot,
Szerelem pedighlen kergeti az álmot,
Igy Lángol eő s-fárad, akar Diadalmot.
21. [Nem néz ez Órákot, napot s-esztendőket,
Sem Eget, sem földet, se magos Hegyeket,
Ahhol érez hamar széles Tengereket,
Czéllya csak egyedül, hódícsón szíveket.]
22. Bizony nyukhatatlan, kis gyermek Teghziben
Cyprisnek is Tűze lángadoz szíviben,
Nyukhatatlan vadász, Vadat fojt túriben
Éltem én azoknak enyves veszszeiben.
23. [De vallyon mit mondík? Te ily Iskolában
Jártál és tanultál Académiában,
Szolgáltál ezeknek, s-ezek Városában
Elis loptál s-foktál Vadász hálójában.]
24. Meg foktál engemet, bannyál mint Raboddal
Kalitkában zárot s-fogot Madaraddal
S-kalitkádnak kulcsát oltalmazd Magaddal
De mégis iol bannyál szelíd Galamboddal.

25. Még ezek nem lesznek, egyre kínszerítlek,
Egy leszen ez után köztünk Test és Lélek,
Mert ha ez nem leszen, bizony igen félek,
S-az után mind holtig veled halok s-élek.
26. Tarsd föl Ujaidot, Esküggyl Egekre,
Isténre, Szentekre, Égi seregekre,
Másokhoz nem hailasz, nem is nízsz szebekre,
Tedd le az hitedet, esküdgyl ezekre.
27. Eztis véghöz vitte kapcsoló szerelmed,
Ugy hiszem nem leszen tülem töb sírelmed,
Forduly, járuly hozzám, mutasd meg kegyelmed,
Pillancz rám Ráróhoz hasonló szép szemed.
28. Drága kezeidet haiczad nyakam körül
Porczogó csókjaid ne szánd mind két felül,
Szálly aláb mellyeknek Dombos Hegyeírül
Gyümölcsöt is szerez el Plántált völgyírül.

3. TÖREDÉK.

-
1. Ah Gyöngé Virágom többet nemis szóllok
Lankasztó szerelem meg győz, aligh állok
Ezerrel mult napot óránok számlálok,
Nálad nélkül élnem, egy puntot sajnálok.
2. De jaj azon kérlek, hogy ne légy Dalila
Bizony én sem leszek hozzád, mint Attila,
Veszen fére tőlünk Tudákos Sybilla
Mocskos ruhát mosson Patakon Ludmilla.
3. Hymen meg vetette immár kegyes ágát,
Hold is szerelmünkhöz nyuitya kis homállját,
Orpheus pengeti Fejünknél hárfáját
Mijs ölelkezvén, aggyuk meg a mógyát.

4. [HOL CSAVAROGSZ ELMÉM? ...]

Vers fejeszi kinek szolljon notam

1. *Hol csavaroksz elmím, hogy meg nem nyukhatul,
Tagod, abrazatod fogyaztod nagy butul,
Nincs meszszí Tarsatul Actaeon Floratul,
Mint Priamus Thysbe Pállyafutasátul.*
2. *Oh eredetedet Actaeon hol vetted
Melly Erdőn, Szigeten, völgyeken kergetted,
Avagyis Flórádat mely Várban érezted,
Talám Nagy Szombatban eött sebben ejtetted.*
3. *Rabba magam tettem, Rabba eötett vettem,
Magamhoz is holtigh noha köteleztem,
Mégis eltávoznyi kintelenítettem,
Eözvegyül én, eő is kett esztendőtt vettem.*
4. *Vadászotnak akkor ellene mondtam
Delos szigetiben gondokban nyugottam,
Noha olykor-ollykor szívemben csuklottam,
Akkor Floracskámrul milyen álmadoztam.*
5. *Azomban Ellensígh földre egy Föcske
Jün kinek Szárnyoin vagyon levelecske,
Követő levelit írja Szerelmecske
Actaeonát kírí, légyen új kedvecske.*
6. *Terhes gondolatok voltak Actaeonnál,
Hymen Új nyoszolyát hogy vessen Flóránál,
Kedvet keres azért Galamb Galambjánál,
Físzkek helyheztetik Nagy Győr vígh Váránál.*
7. *Rosát szakászt Flóra Actaeon kertiből
Eleven Gyümölcsit mutattya míhiből
Másik Gyümölcse is érik szerelméből,
Kit egy ijesztő szél lerázot töviből.*

8. Oh förgetegh üdők Boreas szelej
Minden zürzavarnak voltatok elej
Megh ne hervaszszátok Palmámot Derej
Lésznek békessíghnek olaj ágh jelej.
9. Szel gyöngö Zephyrus fölhőink Szagattya,
Noha forgó Szélis néha háborgattya,
Csendessígh Partyáro üdő mégh hozhattya
Pállya futásunkat. ad Meny s-Földnek Attya.
10. Ajtónkat zörgeti Paris Helenával,
Gisquardus érkezik gyorsan Gismundával,
Oktat mindkettőnket hitves Példájával,
Egymás értelemben légyen Társ Tarsávol.
11. Légyen Isten áldás Actaeon és Flórán,
Földön és Egekből folyon minden órán,
Szeresse hív hívit, Estve Délben s Korán,
Jó emlékezetek légyen víghső Torán.
12. Jol tudod Juppiter mély Sebbel Szívemet
Édes fulankjával ostromlya kedvemet
Flora szerelmihöz vonsa Szerelmemet,
El se bocsát talám mint holtigh engemet.
13. Actaeon Floránok nyujtja az Irását,
Köszönti áltolo kedves ajánlását,
Hogy nem felejtette Szenti Patronusát,
Üdvözleni tutta s kívánto Tars Társát.

(1703 után.)

5. [NINCSEN ÁLLANDÓSÁG . . .]

1. Nincsen állondóságh, csalárd most a' Világh
Dalilákkal tellyes, ippen csak ravaszsággh,
Minden szélnek hajlik, törik mint aszszú ágh,
Már állandósághra, higyed soha sem hágh.

2. Tanullyon ezekbül, ki ki mint szeressen,
Szerelmet, sérelmet funtban egyben vessen,
Funtossan, okossan, szükségh hogy kergessen,
Circének Tőriben hogy bele ne essen.
3. Dalilával, tudod, mint járt Erős Sámson
Tért Bálványozásra Bölc, okos Salamon,
Eszter szépségiért kötelet nyert Áron
Haja szerelmijért fönt akat Absolon.
4. Nem volt akkor dolgom, úgy írtam Ezeket,
Egy órácska alat szerzém e' vörsöket,
Tarcsa meg az Isten egymás szeretőket
Űsse meg h a' nagy part az Hamis Szíveket.

6. MÁS.

*Az el távozot Szemil is
Verseiért felel mégis.*

1. Gondolod, hogy jégen házot Építettél,
Noha igen csekély fundamentet tettél
Nem érdemlett átkot, mellyekkel illetl,
El szenvedem azírt, hogy írtem szenvedtél.
2. Régi Példa beszíd, sokat köl fáradni,
A' Szépírt és jóírt míg vörtis ontannyi,
Port, esőt, hideget, Meleget szenvednyi,
Sok féle veszéllyen átmennyi s-probálnyi.
3. Tudod a' Remínsígh magábonis kítsígh,
Jó virtusokbul ál amaz drága Szépsígh,
Veszen el magában átkozot kevílsígh
Tarcsa meg az Isten, kiben van az hívsígh.
4. Csak aligh kostolál mézet fonatostul
Köszörülted fogad máris harapástul,
Hertelen nem lehet, hanem próbálástul,
Szerelmet nyerhetnyi szép Pállafutástul.

7. TŰZ ÉS VIZNEK LE ÁBRÁZOLLÁSA.

1. A Tűz : tüzet szeret ; a' Vizet utálja
 Iffiu : Iffjat kedvell, a' Vínet karpálja,
 Nincsen olly crisis, melly ellen eőt állja,
 Melly órán föl lobban : napjait számlálja.
2. Boldogh s-boldoghtalan a' Tűznek munkája
 Kinek sziviben hág lobogó Fáklája,
 Mikínt el olthassa, nincs annak próbája,
 Ezerszer próbálja, nincs annak formája.
3. Még régi Szentekis, ennek csatájában
 El estek : s-hódultak ostromolássában
 Hát én ! s-te szegényke : ha esünk zolgyában
 Mit tehetünk róla? csak menyünk sorjában.
4. Dávid : Bersebenek lába mosásában
 Esett szerelemben csak egy látásában,
 Hát én szegény Fejem : test gyarlóságában
 Hogyan ne szeressek, ezer mulathságban.
5. Én nem csak lábait : de drága szemílyét,
 Ékes ábrázottyát, ragyogó szemeit,
 Látom és számlálom friss ugrós tánczait
 Elmiit, kezeit, pihegő emlőit.
6. Ah ! én Boldoghtalan : a' Tűznek ereit
 Nem csak lobbanását, de érzem Veleit,
 El szánó Testemnek már minden ereit
 Szagattya, fagattya : szívem gyökereit.
7. Szeretek valóban : de nem szeretettem
 Szerelem tűziből méltán kergettettem,
 Próbált mesterségem hasznát nem vehetem
 Ah ! én boldoghtalan holtigh emésztetem.

8. Esküszöm : könyörgök : esem térdeimre :
 Sírok, lankadozom : szálljon kezeimre :
 Ez kegyetlen szemíly : nem hait kérésimre
 Nem fordul meg esdő s-kegyes nézésimre.
9. Tizenkét esztendőöt foghlalnak magokban,
 Illyen hosszú üdők így folynak azonban,
 Kár füttöznyi néki s-nékem hómalmokban
 Gondoknak habjai haladnak hajómban.
10. Ez után mit tegyek? olly okos nem vagyok,
 Agy ezért tanácsot : tanácsodra vágyok,
 Életem, halálom : mindent reád hagyok,
 Most már a tűz mellett egészen meg fagyok.

8. MÁS.

*Hogy Szerelem csak sérelem
 Szeb, csak Apró Jüvedelem.*

1. Minnyájon jól tuggyuk szerelem sérelem
 Van a' szerelemben bú, gond, veszedelem,
 Szívfájás, Dobogás, szüntelen gyűtrelem,
 Egy aránt sebesít, nincs annál kegyelem.
2. Mint járt Vitéz Páris ékes Helénával,
 Actaeon is mikép nyilas Diannával,
 Egisz Görögh Országgh szép Iraeneával,
 Egy igaz szerető kegyes Gizmundával.
3. Páris ugyan el hált ékes Helénával,
 De meg adá árát Troja Városával,
 Actaeon szíve is Dianna nyilával
 Utollyára tévő Ebek Praedájával.

4. Szerelem, sérelem, az nyilvánvalóság
Cupidónak Tiszti, igazán Méltóság,
Be van kötve szemi, nincs annál ígasság,
Kit akar, sebbesít. Bézony hatalmasság.
5. A' Régi Poéták sokrul emlékeztek,
Nymphákrul, Musákrul verseket szerzetek
Pegazus szárnyain hozzájuk röbdöztek,
De fárattságokért jutalmat is vettek.
6. Régiek tanácsa nem köll, se szerelme
Föl talállya mind azt a' mostani elme,
Állandó volt ugyan azoknak szerelme
Éltek Halálhoz volt kapcsolva s-kegyelme.
7. Vannak, mostis vadnak, szebnél szebbek vadnak,
Politiát bőven, Térd hajtásot tudnak,
Szerelem milyíre nehezen fakadnak,
Apró csókocskákkal tuváb hallogatnak.
8. Bizony vadnak szebbek régi Helenánál,
Amaz híres, neves, szép Iraeneánál,
Ravaszabbak ezek az Áspis kígyónál,
Hamaráb mardoznak meg Basiliskusnál.
9. Hódulnakis, nemis, akarjákis, nemis
Ígírnekis, nemis, adnakis jól, nemis
Fogadnakis, nemis, jádczodnakis, nemis,
Biztatnakis, nemis, álhatatlanokis.
10. — Ne víld, hogy íreted most Halált szenvedjen
Ne víld a' szerelem hogy jutalmat végyen,
Már most : kiesz, aranyat hogy markában tegyen,
Hozzá jút, bár Markalf ábrázotban legyen.

9. KÉTCSÍGBEN ESET SZEMÍLLYRŰL. MEG ÁTKOZOTT JEGYESSIRŰL.

Ad notam : Változásol, kedv mulásol
folynak az Esztendők, etc.

1. Hamisságol, csalárdsággal vontatad Űdömet ;
Ajánlásod, bíztatásol ki veted Hitemet,
Gyengesígem Hervasztotad,
Iffiuságom Harátsoltad,
Velem bántál, mint akartál, meg csalsz nyomoruttal.

2. Megh vetettem el kergettem túlem szep Iffjakot
Szerezhettem és nyerhettem nálad Gazdaghsákok,
Okos, tudós, gyors, mosolygós
Minden jóra is hajlandós,
Nemzeteket, vitézeket nálad ékesbeket.

3. De mondotad és fogatad, szelíd Erkölcsödet,
Nem tagatad, ki mutatad jádszó szerelmedet,
Igíreteket formáltál,
Ijel nappal hozzám jártál
Gazdaghságod, Iffiuságod vala ajándékokod.

4. Szörnyen hittem, rá vitétem, jó napot reméltem,
Nem örömet, ha eörömet szavaidbul vettem,
Átkozott légy, Jutalmat vígy,
Hogy bántál így, vagyok szegíny
Gyalázatos, nevem mocskos egyedül Júvevény.

5. Czimboráló, hamis Holló, meg átkozott kígyó
Hazugh mondó, csalfán szólló, egy hitván Poroszló.
Kínykű Fördő, gonosz üdő
Fejedsre légyen júvendő
Szívedet has, lábodat vas, marja dühös kuvasz.

6. Hozzám ne bíz, mint hogy rossz íz, rossz nevem bocsátod
 Tíbolgó lész, Eszedis víz, láttyák változásod,
 Ma vagy Bárány, holnap sárkány
 Csalfa szíved ércz és márvány
 A' mint tettél, cselekedtél, túlem (már) békes lettél.
7. Vadász, Halász, vagy Madarász Hamisságot mutacz
 Vald megh Tőrül, hamis bőrül Dévajságot forgacz.
 Most fogadod, már harapod
 Álhatatlanságod tudod
 Azért kérlek, s-jóra íntlek, Többeket is hintek. (?)

10. ÁLHOTATLAN SZERELEMRŰL EGY KEGYETLEN SZÉP SZEMÉLYRŰL.

1. Alesion kű sziklán Tenger közepiben,
 Balena is fitröng Schilla örvínyiben,
 Amaz Rab társ nélkül epedez szívében
 Ez sem szabadulhat esett kelepcziben.
2. Tarcsad bár Czukorral zengő Madárkádát,
 Gyakran meg ujítsad vízzel, kalitkádát,
 De azért hogy foghva, szomorún Nótádát
 Énekli s-ha lehet, töri kalitkádát.
3. Micsoda szelígyeb amaz Görliczénél
 Társához sincs híveb jádczó szerelmínél,
 Kit ha egyszer el vesz, száraz ágh körminél,
 Föl zavart víz, nincsen más itallya ennél.
4. Mít írjak s-mit mongyak szép Lucrétiárúl
 Emlékezet lehet ritka Példájárúl
 Érte, szerelmijírt Férje halálárúl
 Magátis ált verte ,s-nem marat árvájul.

5. Jaj nékem ! el hagyot kit rígen szerettem,
Lölköm, Hitem, Testem az kinek ígérttem,
Illy nagy fáradsággal szerelmit kergettem,
Kit kevéskét nyertem, máris el vesztettem.
6. Méltán, mint Alcsion Epedek, kesergek ;
Balénavol méltán örvínyben fötrengек,
Kalitkádön kívül, szomorúan zengek,
Zavaros italom, szaróz ághra mégyek.
7. Lucretia mint járt, maga s-Hitves Társa
Az mostis meglehet ; én lések a' mása,
Ha meg nem könyörűlsz, Példám másik lása,
Halál, higyed léssen, túled el válása.
8. Mitt használ életem, ha nincs vigasságom,
Öröm helyet Üröm fájos mulatságom,
Buval, Epettsíggel töltöm Iffjuságom,
Illy gyász öltözetten nem lehet világom.
9. Hallom, száraz ághrul Gerlicze fuja : Tűrj,
Hasonlót Rétebben csagtogja kövér Fűrj,
De mind kettő szabad Gerlicze ugy a' Fűrj,
Én Rab, Haldoklogis, mégis mongyák : Tűrj, Tűrj.
10. Tűrník, ha tudhatnám s-vehetním jutalmát,
bizony tartoztattnám szemeimnek álmát,
Akkor száraztannám könyveim siralmát,
Talám el kerűlním halálnak hatalmát.
11. Ah ! Térj meg szerelmem ! ím fogadást tészek,
Meg nem szomorítlak, hozzád igaz lések,
Érted messzi földre Látoimal nizek,
Túled nyeresíget ha ezekírt viszek.

12. Vezuvius hegynek tetejére mennék
Aetnánakis tüzet hamujából szednék
Kínkűves Tujában (?) Plutonak hajódnék,
Ezer szerencsétet éreted próbálnék.
13. El nyerném röpillő szárnyát Icarusnak
Hamar meg nyergelném hátát Pegasusnak,
Szekeriben ülnék fényes Phaetonnak;
Sút kedvét keresném híres Daedalusnak.
14. Ganimedesnekis álmos Pohárt adnék,
Hogy nálomnál előb, veled ne jadczonnék,
Sútt Juppiternekis áldozatot tennék,
Csak szerelmet tőled tetézve vehetnék.
15. Meg hodulsz ha nyulok Fegyverihez Marsnak
Tűzit ha szívedben bocsátom Venusnak,
Elmiűt vehessem bár Mercuriusnak,
Szerencsiye így lesz meg szakat halomnak.
16. Ah ! szelídül kérlek el röpillt Madárkám !
Kökíny szemmel bíró, ah Drágo Manczuskám !
Alabastrum tested, gyönyörű solymocskám
Had foghjam Fürjecském, én édes Kárukám.
17. Én rab, fogoly vagyok, el loptad szívemet,
Magadhoz kapcsoltad Lölkömet, elmímet,
Nem hánz által láttam, így gyötröd Test
Szánny meg egy kevésbé, tarcsd meg életem,
18. De mij gyönyörűsigh Rabokat kínoznai
Vad kertben is Vadat szabadon verhetnyi
A' vad oroszántis könnyen meg győzhetnyi
De nehéz elsőben verembe ejtenyi.

19. Voltam énis Vadász, egy vadra akattam,
Természeti hogy vad, igazán mondhattam,
Addigh jádeczodoztam, addigh símogattam,
Nehezen szelídült, de mégis megfoktam.
20. Meg foktam, de ámbár el szaladot volna,
Most keserves szívem csak egyyet sem szolna,
Érette hogy el ment sebem sem ujulna,
Illy kemínsígedis máshoz nem hódulna.
21. Látod Menykű, Tygris, Parducztul fajzot szív,
Vagy térj meg vagy hozzám légy állandó és hív,
Látod Hamis Lölkű Testem lángol és ígh,
Ezentúl az halál lészen szomorú vígh.

11. [ELÉBB KISZÁRADNAK . . .]

1. Eléb ky száradnak a' Tisza vizei
Szántó földé lesznek azoknak velei
Tér helyekké válnak Carpatus hegyei
Dér helyett a' Tűznek megfogynak Langhjai.
2. Hogy sem el feleicsem cselekedetidet
Ravaszul el kezdet vélem szerelmedet,
Helyettem mint másnak el attad szívedet
Változtatad túlem jó Természetedet.
3. Gondolám : a' Galamb csak íl alázatos,
Tizta : gyors : vigyázó, hív es szorgalmatos
Nem tséltsapos, hanem igaz : álhatatos
és hogy ahoz léssel te is alkalmas.
4. Kész voltam te érted minden jókat tennem,
És nehéz is lészen nálad nélkül lennem,
De mivel kívánod, köl bútsút is vennem
Úgy szükséges innend már továbbis mennem.

5. Aszszonyom ki egykor fogattál magadhoz,
Ne ves meg, szálottam, s-borúltam Lábadhoz,
Kíszen tarcs melletted, szállék asszonyomhoz
Hogy köteles légyek itt szolgálatomhoz
6. Madam : mit parancsolsz : azok Eőrzísiben
Marad az szolgáló Emlíkezetiben,
Ugy vigyáz azokra tellyes életiben,
Hogy föl fogva dolga : ne leghyen keziben.
7. Madam : szömöldöke senki nyaka : haja
Nem köl te kivüled : homloka : ortzája
Kincse : se jószága : Nemzete : Hazája
Esküszöm : nem köthet engemet hozzája.
8. Mást keresett mégis Cypria helettem
Oh már szerelmében tehát ereszkettem,
Tapogatóssokkal, csókokkal illettem
Istentelen mennyit éretted szenvedtem.
9. Ha fontos szót rúlad vagy hamist értettem,
Mint magam sebeit, maid a'kép érzettem,
Híredet, nevedet mindenütt őrzöttem,
De mégis ezekért semmi Jót sem vettem.
10. Kemíny kű szikla van : Szív helyett mellyedben
Kegyetlen orosz lány vagy természetedben
Irgalmatlan Tygris kegyetlenségedben
Engem meg nem szántál illy veszett ügyemben.
11. Irgalmatlan Párkák : oh hol? ott késtetek
Életem fonalát el nem metéltétek
Illy bajos üdőkre minek eresztétek
És nekem ezekre jutnom engedétek.

12. De ha az Istenek illy szörnyűségikett
Látnak : s-nem mutattyák mégis erejeket
És meg nem büntetik ily feneségeket
Bizony megmutatom : megbánod ezeket.
13. Ha Emberek közé magamot vehetem
Mit míveltél velem : azoknak hirdetem
Nyilvánághra titkom el higgyed eresztem
Még h a' köveknekis s-Fáknak emlegetem.
14. Boszúlyák azokis szörnyű életemet
Onnand az Egekre fordítom szememet
Ha ott Isten lakik, szán az is engemet
Boszút áll érettem s-föl veszi ügyemet.
15. Mert valaki láttya szerencsétlenségem
Föl buzdul vér benne : ilyen szörnyűsigen
Eörmöstim aggya kívánt segítségem
El hidd meg boszúlyák Istentelenségem.
16. Fére teszek minden szemírméteessíget
Ky kiáltom a' nagy Istentelensíget
Raitam el követett s-tett keserúsíget
Myhelyest talállok azhoz elígsíget.
17. Mihelt velem ravasz szerelmet kezdettél,
Jol lehet mutattad, megis elígettél,
Vettem észre ugyan kevéssé szerettél
Oh átkozott inkább akkor meg nem öltél.
18. Tíz esztendő alatt kő odvasul csöptül
Az arany Gyűrű is kopik vésetestül
Az fene vadak is vesznek kis üdőtül
Te Tygristül faizott nem fűghecz senkitül.

19. Vala nagy eörömöm, maradhatok veled,
De azt bús szívemről most immár le szeled,
El nem kellísemről van ki adós jeled,
Ezt átkozott Asszony velem myrt míveled !
20. Nem vagy te Mária, hanem vagy Harpia
Öszve háborodott haragos Fúria
Átkot, ki nem áldást en magára várja
Mert húlik érette gyötrődés marhája (?)
21. Sok ezer Cupido irígy természete
Kezdet értelminket tovább nem nézhete
Hanem véletlenül megkülömböztette
Ezt el vette túlem ; másnak eresztette.
22. Kínnya nem szerezheth több kint Tytirusnak
Hegyről vissza futó köve Syziphusnak,
Hajó elől futó vize Tantalusnak,
Mint nekem Cupido kis fia Venusnak.
23. Te voltál csak kedvem : örömem : s-szerencsém
Kedves rósám : solymom : Galambom s-gerliczém
Szép Helenam, Thysbém, Didom, Euridicém,
Minden képen jókkal rakodott fűröcském.
24. Parisnak Helenát nem irígyelhettem
Didoval Aeneást bátran szemlélhettem,
Mert édes Marissal meg elégedhettem
Ha állandó volna : üdömet tölhettem.
25. Gyógyúlhatott volna minden sebem mérge
Nem maradt volna (meg) rajta eves kérge
Szavamnak sem volna máshoz vágó frigye
A sok kínozásnak ám szakagyon víge.

26. Álltal kötvén egymást karjaink lánczával
Mint szép turbíkoló gerlicze társával
Frissítvén orcánkat tsókok harmattyával
Tölytöttük az üdőt szívünk nyugalmával.
27. Zokogó siralmam meg köti ezeket
Nem szólhatok sokat, tiltya beszídeket
Csak olyant : könyvezik asszonyi szemeket,
Úgy epesztí magát s úgy veszi ezeket.
28. Hol nem reménlettem : éri fületem zay
Esküdött hogy eő nem : hallom mint zengő raj
Mellet halván föl ál fejemen minden haj
Gondolom nem ember szól : hanem vadon faj.
29. Óra perczenéssel rólad gondolkottam
Hol senki nem zavar : érted fohászkottam
Isten úgy segéllyen neked gondolkottam
Láttalak vigattam ; ha nem : szomorkottam.
30. Jól tudom én egyszer kedvesebb a' Streffkó,
De nyíl bizonyossan hathatós a' Laczkó,
Avagy mást kergető köllemetes Tacskó
Iffjú vághat rendet, nem az eőreg Ferkó.
31. Jól lehet a' Ferkó nyílt vet idegiben
Az(t) lövi helytelen : hertelensígiben
Csak hamar másikírt nyúlt vala teghziben
Egy Herjóba akatt el perczen'ssiben.
32. Mellel czéloz vala veleje tájára
De ágh bok vala ott : nagy akadályára
Ez is szintén akkor perczen kéz íjjára
A'mikoron kele gyors nyíla szárnyára.

33. Kapja harmadikat : egy reves fán állott
Midőn szintén löve : alatta el omlott
Így célozásának rendi is meg bomlott
Az a' nyíl úttýábúl : máshova is hajlott.
34. De bezzegh az *kedves* fordittya Pusdráját
Idegiben veti síkon tollas fáját
Úgy czélozza azzal tomporája táját
hogy ott is nem vallja lövise hibáját.
35. Hanem igyensen ment a' nyíl szívíhöz
Noha erős helyen, de gyöngö Birihöz
Nagyob özönt oda : jáczó szerelmihöz
Csakhamar fürkészik : juthatott kedvihöz.
36. Hárman : három nyílat ragattak markokban
Mind az három akatt csak egyes ágyíkban
Ezek szelidítettik vighra vadcságában,
Így nyertek koszorút pállya futásokban.
37. Noha Eöreggh Ferkó, onnand ki vezettek,
Alecto s Megera vannak ott helyettek
És az menyasszonynak ágyot is vetettek,
Az nyoszoláján is ez után lehettek.
38. Az háló házaknak nem csak a' Tetein,
De minden szegleten, utollyán s-elein
Sok bagoly süvöltve le fektek üdein
Mellyírt nem írtt dologh történhet fejenkin.
39. Akkor mind az által éltek jó napokat,
Boldogoknak bizvást mondhatták magokat,
Egymás szeretetben folytatván dolgokat
Semmi kínos búra nem attak okokat.

40. Sokszor az édes méz : keserűvé válik
A Tüdő el romlik : ha sokáigh ázik,
My lészen továbbra, csak nízük, meg válik
A szeg is a' zákbúl utolján ky láttzik.
41. Agh koron is ollykor elverik a' Farkast,
Meg nem szokták vettnyi ollykor a' vén kakast
Gyakran háromnak is s-ollykor jól, egy szakaszt,
Az jó Tél s-hosszú nyár ; meg előzi Tavaszt.
42. Iffiu az Iffjat szűatelen inallya
Valamikor éri meg kapja s-meg fallya,
Szemtelenül beszél, tsak hirít is hallya
De körmire kerül s-magát is meg tsallya.
43. Mindenben kedveznyi ky tud a' kényesnek
Ky duggya bé száját a' hízelkedőknek
A' mód nélkül furcsát ky teszi csendesnek
A fölötte Büszkét pedig : szemírmesnek.
44. Nehéz el szenvednyi a' gyanós Játékot,
Ki tilthattya meg a' szokott móddis szókött
A nyargaló lónak tennyi zabolákat
Nehéz ky döntenyi a' sok ajándékot.
45. Mert olly zajos Tenger ezek állapottya
A mellynek veszílyt más ki nem mondhattya
Hanem ky benne van torkigh : az tudhattya
Aztat mennyi szélvíszt gyakorta forgattya.
46. A Chigány méz gyakran az Hasat el csapja
Az horgot is a' ki el nyeli s-el kapja
A Torkán akad az, akár mint harapja
Akkor veszi észre : szerencsétlen : napja.

47. Mert illy titkos munka csinálhat meg csalást
Ezer veszedelmet hozhat ilyen palást,
A'kik mohón kapják az édes méz nyalást
Jonatásnak hozott a' méz nyalás halált.
48. Jól tudod : de kérdedd Cupido ky légyen
Egy fontos kis gyermek előled nem mégyen
Meg ál, ellenkezik mint téren s-mind hegyen
Mikipen revolvál s-másnál kedvet tegyen.
49. Langh színnyel elegyes : Piros ábrázattya
Mint a' zajos Duna habja : s-gondolattya
Szemit mint mennykövet villám, úgy forgattya
Ambrosia méz ül, ál pedig szózatya.
50. Fője szabad ennek, kétfelől szárnyakkal
Tegez van oldalán, mely rakva nyílakkal
Világh nagyob részt holdíttya azokkal,
Kiket pedig megh kap, gyötri nagy kinokkal.
51. Tekincs egy iffiura, néz ide vagy oda
Bár ha nem ismired ; nem tudod kicsoda
Vele lévő kinnya honnand szaporoda
Vagyon mint két lábán keserves kaloda.
52. Láthacz azon közben egy nyilat mellyiben
És lobogó tüzet általl vert szívében,
Melly nagy fájdalommal kínozza sebiben
Így szól, a' mint lehet fáratt ereiben :
53. Akárki légy a' kit én most itt szemlélek
Segics, ha segíthecz, mert csak aligh élek,
Jobbis vólna, hogy ha el hadna a' Lélek
Szabódik, keseregh, mongya : szűny megh, kérlek.

54. Én vagyok, ky szenved ; te sebeket tettél
Te vagy is, jól tudom, kínnyokban vetettél,
Jobb lett volna akkor mingyár eltemettél
Én midőn szerelmet, és te is érzettél.
55. Kínaimat partról nézhed keservessen
Látván egy a' szívem s-dobogh melly sebessen
Segíthez azokon, akarjad szívessen
Meg orvosolhattya jóvoltod kegyessen.
56. Gyógyics, mert gyógyithad : meg sebesítettél
My hasznod hogy kinzasz ? magadévá tettél.
Az Istenre kérlek szeress, ha szerettél
Szívemet, magamot békora vetettél.
57. Segics ! mert szívemet ky vágom mellyemből
S-haragossan mosom, kínoknak mérgiből.
Látod tűz : láng h jön ky szívemből testemből
Patakok áradnak ártatlan szememből.
58. Ezen faggatások tésznek átkozódást,
Adnak akárkinek méltó iszonyodást
Ved szívedhez kérlek : illy sok panaszolást
Nagy pihenésekkel szolgádnak mondását.
59. Kérlek jój közelyeb, halgass panaszimra
Vesd reám szemedet s-tekincs kínnyaimra
Szentöllyed magadat ennyi falastromra
Ne tekincs vítkemre, erre vagy amarra.
60. Megsebesítettél, túlem el röpültél,
Mint Galamb verő ölyv : Praedádon örültél
Könyörűly raitamis : más on könyörültél
Térj meg is szívemre, kegyes szív, örülnél.

61. Voltál kit valóban méltán szerethettem,
És gyógyulásomra hasznosnak ítéltém,
Gondoltam, hogy soha végít sem érhetem,
Véled mindenekben mert meg elígettem.
62. Vadász Asszonyomnak én valék szarvasa
Megis sebez igen nyílas hegyes vasa
Te voltál egyedül ennek Dycamusa
Gyógyító kútfeje, úgy kegyess orvossa.
63. Nem lehetett volna gyötrelme szívemnek
Kín nélkül ragyoghna szép fínye egemnek
Eleget tehetnék mindenben kedvemnek
Akarnád : s-folynának jó napi éltemnek.
64. Mondám, hogy hóduly megh : s-nagyon kiáltottam
Mert nem volt még egy is, kit nem hódíthattam
El hányat Törömben hogy meg nem fokhattam
Édes horgocskámra bele akaszthattam.
65. Minden terhe le dűl úgy teczik valómnak
Helyre ál ereje el fárat Lábomnak
Mihelyt jelit látom kívánt Aszonyomnak
És onnénd minden jót ígírek magamnak.
66. Ígírtém valóban ! szerencse megcsala
Kit én remélhettem, az másokhoz szálla
Túlem szegénykítűl mert távoz vala
Helyettem szívíbe másokat plántála.
67. Szemptelenül azért raitam kijs attál,
Nem köllök esküttél. Mert máshoz hódúltál
Ebíd s- — dzázásban¹ csorbákott találtál
Ok nélkül kin ültél, székekbűl föl raktál.

¹ Olvashatatlan.

68. Meg vallom ezekre el is iszonyodtam
Előted mint Bálvány éppen úgy állottam,
Mert felőled folya : nemis gondolhattam
Ok nélkül, hertelen ezeket hallottam.
69. Nem köll az Ebéded ! ollyakra fakattál,
Ételt, italt ruhát ad : olyra akattál
Foglyák a' Lovakat gyorsan kiáltottál
Együtt pártosoddal túlem el szakattál.
70. Tíz esztendő után engem cserben hattál
Nem tehetek róla : jobbakra találtál
Öröm s-vígasságos napokra akattál
Amírt nagy Urakat előttem fogattál.
71. Meg vallom : nehezek : noha nem irígylem
... zassabbra¹ akadok, remínlém,
Noha nehéz ugyan : a' jót felejtennem
Nem tehetek róla ! mert nincsen kegyelem.
72. Ha valaki jórúl : rólam emlékezzél !
Egy szikrányi kedvet ha túlem vehettél,
Ha pedig igazán engemet szerettél
Velem valamikor valami jót tettél :
73. Az Isten áldáso szálljon az Házodra
Bőv és jó Harmattya fejedre s-magadra
Föld köves híjából : ki tessik számodra
Szegícsen az Isten tígéd minden jóra.
74. Formált beteghsíged már légyen egíssígh
Öröm és vígasságh, eddigh való insígh
Az háború helyett a' csendes bíkességh
Aggyon ezer jókat a' mennyei Felsígh

¹ Olvashatatlan.

75. Én pedig el vagyok immár túled zárva
 Bizony keser . . .¹ és egyedül árva,
 Tudom nem láthatlak ; bár szintén kívánva
 Van módod ezekben, cselekszed akarva.
76. Értem valamikor egy lópiskét tettél,
 Chokolom kezedet, íráskát küldöttél
 Avagy életedben gondolatban vettél
 Annyivallis inkább ha szívből szerettél.
77. Álgyon meg ezekírt ezerszer az Isten
 Elis higyed szívem : jutalmadra lészen
 Egyedül érettem : kegyelmire vészem
 Részzé is téssen : ez úgy légyen : Amen.

12. SZT. ESZTERNEK MÉLTÓ NAGY DICSÍRETIRÜL ;
 EL NEM FELEJTKEZŐ : EMLÉKEZETIRÜL.

Első rész.

1. Megh vallom nincs Nyelvem : ky magyarázhassam :
 Elmim sincs annyira : mikip meg fokhassam :
 Annyivalis inkább : pennára bízhasam :
 Szent Eszternek nevít : föl magasztalhasam :
 Drága Méltóságát : ki ábrázolhasam.
2. Parnassus Hegyirül a' kilenc Musákot ;
 Hogy ha le hivatom ; és kérem azokat ;
 Teszek ámbár nekik bőv áldozatokat ;
 Látok Tábor Hegyin bár változatokat ;
 Ky nem verselhetik azokat az jókat.

¹ Olvashatatlan.

3. Szálljon le Apollo maga : Thrónussábúl,
Cziffrázza föl feit : zöldes Boroszt्यानbúl,
Bátorságot iszik Belleron kútyyábúl
Mosogyék, locsogyék Castalyis forrásbúl
Elegendőt nem mond Szent Eszter voltárúl.

4. Egyetlen egy gyöngye Róma Városának,
Tündöklő Oszlopa híres Tanácsának,
Most sincs elfelejtve mély Tudományának :
Cicero bár szóllyon, nincs helye Voxának :
Nem is elegendő magasztalásának.

5. Kellyen föl Porábúl ékes Beszédivel
Tulius : világznak híres hét Bölcsivel :
Plátó, Demosthenes ; egyéb Érdemivel
Fussanak mindezek Pallas ereivel :
De el nem nyerhetik semmi fennységhivel.

6. Én ezekhez képest vagyok Látz-Ábrázat :
Mint erős kúfalon : gyöngye kis pártázat :
Illy nagy méltósághrúl írnom is gyalázat :
Elmímis ezekben mázolat ; hártýázat —
Ippen tapasztalom : máris megh homályzott.

7. Jól tudtam : jól tudom elíghtelen vagyok :
Bár színre el-keзgyem : mégh aláis hagyok ;
Sűrűk az Ágai : magas fára vágyok :
Am dícsíretire ollykor rá talályok :
De evvelis tudom kevesset használok.

8. Ki mit el követhet : aztat el követi :
Bizonyára azzalis Törvint betölti,
Kép Iróis jobban ki nem festőzheti,
Csak a 'mint tanulta s-tugya, azt követi :
Eleget is téssen : minth véghben viheti.

9. Házosságh kötelit vid véghez : be töltöd ;
 Isteneket félljed : a' Törvint be töltöd ;
 Járj el dolgaidban, a' Törvint be töltöd,
 Tarcs az Igassághal : a' Törvint be töltöd
 Irom a' ment tudom : a' Törvint be töltöm
10. [Erősséggel elmím : ne kotoghj Hát Pennám
 Mennél jobban lehet, tudod, azt akarnám
 Föltett czélotskámat le ábrázolhatnám,
 Habozó gonduktól csendes partra húznám
 Ottan nyugosztalnám.]
11. Nó már minden Testem : legyetek eövezve :
 Bal szándék, bal munka erősen kötözve,
 Gondolat elmível legyen meg eggyezve :
 Igasságh : fáradtságh öszve kötelezve :
 Munka : értelemmel egy csomóban kötve.
12. Tehát meg övedzem : Mársnak Pallosával :
 Tiszta Dianának Tegezes Nyllával :
 Fusson Ganimedes Álmos Poharával
 Távozzik Venus is mocskos Nótájával
 Veszenel Cypris is csallogatásával.
13. Fű Juppiter Isten : áldj megh bölcs Elmivel
 Kezeiben tartó Hármás Menykövivel :
 Oltalmazzon engem azok ereivel
 Ellenem állókat roncsa el szerivel
 Nyilamnak szegivel.
14. Pallas vesd nyakamban : elmís köntösödöt :
 Hevics Tudománnyal : kízicsd gőzfördődöt :
 Látod : Tapasztalod : szükséges üdömöt,
 Mosogasd fejemet ? ne had el ügyömöt
 El kezdett vörsömet.

15. Mercurius kérlek : kígyós Botocskádat
Ad kezemben nékem : elmís pálczácskádót :
Azzal támogassad bágyot Árvácskádót :
Kécségben ne hagyad esnyi : szolgácskádót :
Tarcsd meg barátságod.
16. Apollo Fejemre tégyed : koszorúdat
Neis szánnnyad túlem szagos Bokrétádót :
Abbul szagolhassam mély Tudományokat :
Elmímben nyomtassam mit tucz : mindazokat :
Az által nyerhessem szép arany álmodat.
17. Már megerősöttem : megh gyökeresettem :
Már meg is pihentem : meg is elmísettem :
Jól lehet szenvedtem : de mind adigh kértem :
Magamhoz szerzettem : magamhoz is vettem :
Úgy tetszik hogy máris : verseket szerzettem.
18. Bizvást azért kezdem : Szent Esztert dicsérnyi :
Mennél jobban tudom : Nevit föl emelnyi :
Hédervárott társát ennek meg keresnyi :
És bizonyosan is ottan föl találnyi.
19. Indiátúl fogvást Szerecseny országigh
Vala Birodalma minden határaigh.
Éppen száz huszon hét kenceses Tartománig
Parancsolt Asvérus : annyi királyságigh
Föl is emeltetet maid szintin az Égigh.
20. Rettegnek előtte : Térdet : Fejet hajtnak :
Ezüstöt : Aranyat : mérték nélkül hoznak :
Gyémántot : Rubintot bőven osztogatnak
Szép Orientáli nagy Gyöngyöket adnak :
Valamit parancsol : azt adnyi tartoznak.

21. El bízza már magát Fű királyságában,
Föl volt fualkodva nagy méltóságában,
Fineskedik vala Ciffra Udvarában
Sétált, szellőzködött az Ágyasházában
Parancsolt mint akart gazdag Thronussában.
22. Megh mutatnyi azért az eő Gazdaghságát
Kívánta tudatnyi Pompás királyságát,
Mindenben bővségit, csuda Méltóságát
Ky! Ky! meg tudhassa : számtalan országát,
Ezüstöt : Aranyat : Pompáját : Tárházát.
23. Elő hivattatta [parancsollya] sok ezer Tiszteit
Ki veszi ujából pöcsétes Gyűrőit,
A Széles Világra el küldi Híveit
Kezekbenis aggya számos leveleit
Veszik mindenféle sok parancsolatit.
24. Persák, Médusoknak, az egész világhnak,
Lakodalmat hirdet : minden Tartományak,
Fejedelmeinek : Századosainak
Minden Tiszteinek : vitéz Hadnagyinak,
Valakik hol vannak, hogy Fejet hajtsanak.
25. Vasti Királynéis az Aszszonyi népnek
Hirt adat : mutassa voltát szépségének
Futamodott híre nagy Ékességének
Kimagyarázatlan nagy volta Kincsinek
Hatalma terjegyen Királyi Székinek.
26. Külömb külömb helyen Susában tartassék,
Fehérnépnek külömb Palota adassík,
Drága Eöltözetek abban ki tethessík,
Ékes szépségek is dicsőíttethessík,
Föl magasztaltassék.

27. Drága Eöltözettel szobák kiszíttetnek,
 Onixal, Smaragdál föl ékesíttetnek,
 Bíborral, Bársonnyal környúl vitettettnek,
 Tradon Tradasánybúl Pavimentet hintnek
 Ki nem gondolható ékességet tesznek.
28. Pohárszékek : Ágyok Ezüsbűl állanak,
 Arany Lámpássokat Griff Madarak tartnak,
 Köves kalitkákban Rigókis csacsognak,
 Amaz Drágakövek mindenütt ragyognak
 Ránézó szemeknek : csiklándozást adnak.
29. Szelid Oroszlányok ajtókat strázállyák
 Párduczok, Hijuzok rend szerint el állják
 E Fene vadak is magok meg alázák
 Asverust és Vastit¹ maid imágyák
 Égigh magasztallyák.
30. Száz ezer Barmokat : mészárszékre hajtnak,
 Több ezer vadakat halomban hordanak,
 Ritka madarakat egyben parancsolnak,
 Nincs olyan kívánságh kit elő nem adnak,
 Bövsígessen légyen : osztogathassanak.
31. Utolsó itt íze a' Tokay Bornak,
 Muskota, Masola : mint Patak, úgy folynak,
 Fördőház az helye drága italoknak,
 Asverus ily pompát szerzett szép Vastinak,
 Más dicséret légyen Viczay Jóbnénak.
32. Pegasus szárnyain : a' Posták futkosnak
 Phaëton szekerin levelet hordoznak
 Széles e világon gyorsan nyargalásznak
 Meg nevezett napra jőjjenek,² hozzanak
 Sok drága kincseket : ajándékozzanak.

¹ [Vastival]² [magokkal]

33. A Menyegző napja már el közelített,
Trombita : Cythara : elő készítettett
Lant : az Hegedűvel meg is pöndítettett
Hárfa Musikákkal Tronusra vitetett
Csak próbálássalis álmélkodást szerzett.
34. Jönnek Fejedelmek messze Tartományból,
Asia : Africa : úgy Americából
Gyűlnék, nyomakoznak híres Európából
Széles e Világnak minden határából
Pompás[abb] nagy nemzetek ; külömb Or-
[szágokbul.
35. Kínyes Asszonyok is bágyadozva jönnek
Fejek majd megszegik ; a Drága köveknek
Nagy súllyá el vonnya voltát Erejeknek
Homályt szerezhetnek : ragyogó szemeknek
Ky nem lehet írnya : nagyságát kincseknek.
36. Láthatnák akárky itten Nemzetekett :
Külömb-külömbféle sok Fejedelmeket :
Szebbnél-szebb öltözve asszonyi népeket
Szolgák, szolgálókat : ezer szépségeket
Gyönyörűségeket.
37. Ezeket szívessen Asverus fogaggya,
Ékes Palotái ragyoghnak : mutattya,
Vasti királynéis, másfelől hozattya
Az Asszonyi népet külömben el osztja
Magához hivattya.
38. Ezer ítekfoghók az étkeket hozzák,
Igen szép rendessen azokat el oszszák,
Vigyáznak : az mógyát szerivel tarthassák,
Hív szolgálattyokat avval meg mutassák,
Mikínt királyokat föl magasztalhassák.

39. Asverus elsőbben Thronussában leül,
 A sok Fejedelem : utánna ugyan dül,
 A sokaságh között fejek is el szédül,
 Bortul : melegséghtül minden taguk hevül
 Kevéssé szelleznek, Testekis úgy kigyúl.
40. Vasti királyné is : rendbe Aszszonyait
 Ülteti : kinállya föl Cziffrább társait :
 Nem kiméli tőlük Malosa Borait
 Ha kinek úgy tettzik, aranyas ágyait¹
 Kiméletlen osztja : mutatja Pompáit.
41. Ordítnak Paloták külömb Musikákkal,
 Trombiták harsognak, Dobbal, Cytharákkal,
 Kerülnek az Hívek : arany Poharakkal,
 Esznek is, isznak is Huzamos Nótákkal,
 Vivat ! Vivatokkal, nagy kiáltásokkal.
42. Álmélkodás errül még gondolkozniis,
 Nem is lehet azért írásban tenniis,
 Elegendőképpen nem lehet szólnyiis
 Annyival inkábbis meg magyaráznyiis
 Lehetetlen tehát : le Ábrázolnyiis.
43. Asztaltul e' föl kél : kiáltya : Tip : Tip : Top :
 Másik, Harmadikis sikoltja Hip. Hip. Hop.
 Két felől száján foly : Masolát bővel szop
 Tántorogh, Dülögél : Támasztíkja oszlop
 De mégis nem szűnik Tip : Tip : Top : Hip :
 [Hip : Hop.
44. Oh te Boldoghtalan : szerencsétlen Vasti
 Ezen vigasságot bú : bánat követi :
 Király a székedet alulad el veszti :
 Minden eörömödet : holtigh el temeti,
 Sírás, zokogásra : szemeid kergeti. —

¹ [ezüstit]

45. Már hetedik napja a' lakodalomnak :
Mértéktelen való ételnek, italnak
Fárasztó : Lankasztó táncznak : musikának
Éjeli napali Farsangh dobzódásnak :
Minden vigasságnak.
46. Akkoron Asverus az hét komornyikját
Parancsollya nekik : híjják Királynéját
Hogy megh mutathassa fínló koronáját
Szépséges ruháját : ezzelis pompáját,
Hozzák és csudállyák gyenge szép Marháját.
47. De Vasti nem enged parancsolattyának,
Azt izeni : nem megy : nincs akarattyának
Kedvi, hogy szolgállyon mostan királynának,
Hibájais lenni kezdett Pompájának
Nagy vigasságnak.
48. Ezen izenetre : le száll Thrónussából
Szikráznak szemei ; foly tajték szájából,
Dúl-fúl káromkodik : méregh forr gyomrából,
Szagattya ruháját : ujul Haraghjából
Tűz : Láng h jön tacsvinti (?) : az ábrázattyából.
49. Futtattya szolgálit : híják Hét Bölceseit
Eleibük agya Vasti üzenetit,
Mikép megh vetette parancsolatjait :
Intsék meg azért az engedetlenségét ;
A' szerint Jutalmát vehesse ; rendöltetik.
50. A vénebb-okosabb : szól : sententiáját
Nem csak a' királynak vétett : ki atta Példáját
Egész Fehér népnek : emelte szarváját
Mongya : el veszítse méltó koronáját
Minden Tartományát.

51. Asverusnak tettzik ennek voxolása ;
Folyik minden felé e'szerint írása
Vasti nem királyné : erős meghagyása,
Országából legyen ki takarodása,
Vegye illy jutalmát felfualkodása.
52. Ezután úyobban magához hivattya
Azon Hét Bölceit : illy parancsolattya :
Miképp be telhessék az ő akarattya
Bú és keserűség mert szívét szagattya,
Elmójét agasztya.
53. Azért egyben ülnek : együt tanácskoznak :
Külömbféle képpen sokszor is voxolnak :
Hogy álandóság és : szentelt királyoknak
Nyugodalma legyen : leg főbik Uroknak,
Hív Patronusoknak.
54. Midőn a' sorsokat azért latban vetik :
Nagy bölcsességheket : nyilván ky jelentik :
Sőt Asverusnakis füliben eresztik
Az egész Országának hamar ki hirdetik :
Azért mindenektől mingyárt meg hirdetik.
55. Mindenfelé járnak : egész Országában,
Szebnél szebb szűzeket hozzanak Susában :
Ezeus komornyik agyák oltalmában :
Erős Istrazsával : nagy vigyázásában :
Elis járt eő híven a' maga dolgában.
56. Mardocheus sem rest : Fogadott Leányátt
Be mutattya Esztert : nála nyílt árváját :
Ezeus komornyik tarcsa mint sajáttját,
Tarcsa királyának : hív parancsolattját :
Úgy őrizze Esztert : mint Drága Aranyát.

57. Ezeus komornyik megh örül szépségín :
Álmélkodik ippen maga viselísín,
Kiváltképpen való ékes gyengességín
Halhatatlan : nincsen mása kegyességín
és gyönyörűségín.
58. Hozat ruhákat a királynak Házából :
Gyöngyöket ; Függőket ezüstbül : aranybul :
Drága pereczeket : rubintbul, gyémántbül
Asszonyra illendőt : Onyxbül, Smaragdbül
Minden raritásbül.
59. Töb szebnél szebb szűzet gyűjtnek be Susában,
Praesentállyák eőket Ezeus Házában :
Mindenike pedigh a' szépek számában
Vannak foghlaltatva a' sorsnak nyilában :
Ky lehessen részes az arany almában. —
60. Ki választá azért Hetet : ezek közül
Ezen szűzek köze : Eszteris oda ül
Homályt szenved a' szem drága szépségítül
Csillámló ruháktul a Fejis megszedül :
Teli az Tartomány : nagy Dicsíretektül.
61. El jött már az üdő : Tizenkét holnapok
Be töltek az órák, el folytak a' Napok :
Igy kamarájában rend szerint királynak
Egyenkint vezetik : hogy kívánságának
Eleget tegyenek parancsolattyának.
62. Tizedik holnapra : Esztert is bé viszik :
Eztet a Holnapot Tebetnek nevezik :
Asverus királynak ágyábanis fekszik :
Ez mindenek fölött, nékije meg tettzik :
Sút királynéságra elis Jegyeztetik.

63. Országgh koronáját a' Feire teszi,
 Eszter királynéis nagy örömmel vészi
 Vastinak is székit : maga alá teszi,
 Egész Országának víg eörömét szerzi
 Királyoknak kedvét mindenben keresi.
64. Haly másoktól többet : országolásárul
 Feiben tétetett kincs : koronájárul :
 Magassan föl emelt ékes asszonyárul :
 Ugy Asverusnakis nagy királyságárul :
 Maid külömbet hallasz Hédervár várárul.

Második rész.

1. Mélgos Groffné Szép-jó Viczainé
 Magaviselísírül
 Irok egy kevesset Máskor is kedvessét
 Érdemes életirül,
 Istenhez, urához kedves Magzatihoz
 Igaz szeretetirül Ugy gyenge szépségirül.
2. Királyi váloasztás, Hadvezír : harczolás
 Egyedül Istenen áll.
 Ugy az jó Házossággh, Bízony nagy méltósággh
 Szerentse, ki rátalál.
 Igy kedves napokat Csendes holnapokat
 Esztendő't szépnek számlál.
3. Nincs ott Eördögh háza, Gonoszok tárháza,
 Rendben folynak dolgaj,
 Soha morgolódás, Távul káromkodás,
 Üresednek gongyai.
 Csűrök szaporodik, Hírek nevelkedik,
 Szeretikis szolgálja.

4. Asztali környéki, Drága gyermekeji
Mint olajfa virági,
Szépen nevelkednek, Szülőiktől félnek,
Térden imádataji (?)
Attyának, Annyának Kedves Dajkájának
Nincsen háborusági.
5. Nemcsak lépéseket, Ezer mélly földeket
Méltó ilyírt fakadnyi.
Caucasust meg hágnyi, Tengeren evezni,
Vérrel ezért harczolnyi.
Nem lehet olly szél víz Bátor benne az Iz,
Kész mindent el szenvednyi.
6. Ábrahám áldott volt, Kij Sárával megh holt,
Zárták az koporsóban
Egymást hogy szerették Azért cselekedték
Legyenek példázatban.
Egymás mellé tették, Megh is emlegették,
Holtuk után valóban.
7. Iffiu Tóbiás is Járt vele angyal is
Midőn ment házasodnyi.
Vezírllette úttyát Támasztotta gongyát,
Sietett visszatérnyi.
Szerencsésen járván Istenit imádván
Nem szűnt Hálákot adnyi.
8. Rákel : Rebekával, Szép Petronellával,
Boldogok : Férhez mentek,
Szent Házasságokban, Kincses malasztokban
Mindhárman tetczelődtek.
Istennek : világznak ! Nem a' Mamonnának
Szolgáltak : nem vétettek.

9. Jákob is Lábányírt Ékes leányzóért
 Tizennégy esztendeigh
 Szolgált ifjú Pásztorul : Számol Juhairul,
 Akkor mint az üdőkigh
 Ugyan csak el vette : Magáévá tette
 Éltek együtt sokáigh.
10. Oly szép Házossághok Bizony Boldogságok
 Jó nyerhet csak illy Társot.
 Illyenért bujdosnyi Meszi, meszi mennyi
 Nem szenved fáradsághot.
 Csendesen nyukhatol, Bátranis alhatol,
 Mongy ezer imádságot.
11. Ne menjünk Susában Sion városában,
 Közeleb fel találjuk.
 Hagyuk el Asiát Tarcsuk meg Európát
 Jó, az jókat számláljuk.
- — — — —
12. Ne forogj meszire, Neis üllý Tengerre
 Ura Hédervárának,
 Ne hággy által Tiszán, Erdélynek országán
 Bessenus Tartománynak.
 Tóthi Magyar Országgh Avagy Horváth Országgh
 Maraggyon csak magának.
13. Kardodat eövezvén Szép utakat vévén
 Üly föl gyors Paripádra.
 Szolgaseregedet Káplányod, Tiszteted
 Helyheztessed csézádra,
 Készüly könnyű szívvel Rendben tartott szerivel
 Indully kezdett útadra.

14. Jól vigyázz magadra, Kiváltképpen arra,
Ne légyen gáncs szavadban.
Megh felely kérdésre, Figyelmezz beszídre,
Szűk légy ajánlásodban.
Magad viselése Kedvet keresése
Szerentsét tész utadban.
15. Indúilly megh Sopronynak Lásd Pászdy (?) Falunak
Meg híresült Falait.
Sima Győr mezeit Számos Halászeit
Mindenféle Halait.
Ligetit, Erdeit, Ugy egyed vadait
Röbdöső Madarait.
16. Hagyd meg az Horgodat, Vedd elő sípodat,
Terítsed el hálódat,
Lépvessződre szalad, Kit kerestél, akad
Készítsed kaliczkádat,
Vigyázz, el ne szalaszd, Sőt szívedre akaszd,
Gyenge madaracskádat.
17. Ott lakik egy Dám Vad, Kiért köröm szakad
Valván szép -ji(?) Vadacska,
Sokan is kergetik, De el nem érhetik,
Röpül mint madaracska.
Akárki mint lássa Ennek nincsen Másza
Olyan mint Galambocska.
18. Szebb ez Diannánál Jobb ez Minervánál
Ügyessebb Gismondánál.
Gyorsabb Pegazusnál, Szelesb Aeolusnál
Híresb Irenaeánál
Pallas Elmiiben, Juno beszídiben
Köllemetesb nincs annál.

19. Músáknál ékessebb, Gyönyörűségesebb
 Fekete Claris szeme.
 Alabastrom teste, Az égh úgy nemzette,
 Ékes minden teteme.
 Szerelemre méltó, Sziveket Hódított
 Ky láttya van öröme.
20. Hajnal Pirosittya, Ajkát mosolította
 Mozdulása egy pár csók.
 Bo . . .¹⁾ a járása Édes méz folása
 Kegyessége bizony sok.
 Föl nevelésében Szép viselésében
 Ebben nincs semmi mocsok.
21. Deli az járása Ahhoz térd hajtása
 Aranyat ér az tántza.
 Rósa-Pirossága Alázatossága
 Derekán van Gyöngylántza.
 Fehér mint Lilium Kedves mint Balsamum
 Virágokkal át *szántsa* (?)
22. Nap az Ábrázattya Trador Ruházattya,
 Kezein finlik perecz.
 Bizony nincs vér benned, Denevér szerelmed,
 Hogy ha itten nem szerez.
 Méltó hogy kegyessed Azon légy, élhessed
 Mellyírt magadhoz térhez.
23. Az Egek harmattya Eztet mosogattya,
 Lángba keríti Feit,
 Keríti Pártáját Drága kű a karját,
 Gyémántos gyűrű kezit,
 Beborította szépségű Együgyű csendességű
 Egész álló tetemit.

¹⁾ Olvashatatlan.

24. Nem mondhatok többet, Sem nem kevesebbet
Ennek valóságáru,
Ki látta az tuggya, Külömben sem mongya
Dicsérettel válaszul.
Szóllyon az Továbis Vegye Írásban is
Ky látta, mindazokrul.
25. Oda érkezett, Jó helyre férkezett
Loos Hédervárnak ura
Reverentiákat, Complementumokat
Teszen balra vagy jobbra.
Rendes viseléssel Minden kegyességgel
Pillogatik amara.
26. Folynak izenetek De mind szerelmesek,
A véris kezd hevülnyi.
Udvarolnak szolgák, Leányok, mint Dámák
Látod itt forgolódnýi.
A Barát Káplány is Jelen vagyon máris
Híven hogy fogh szolgálnyi.
27. A' Generális is Vagyon jó kedve is,
Ky jön Palotájában.
Hector ábrázattya Achillest mutattya
Csákány vagyon markában.
Merő Szentölt Vitéz, Benne vagyon az ész,
Ordíroz udvarában.
28. Kis Asszony is fordul, Mint Páva úgy mozdul
Tündöklík ortzajában.
Nyíl a Tekinteti, Kire emelíti,
Tündöklík ortzajában.
Nézi Viczay Jób, Nincsen ennél más jobb
föl lobbaník magában.

29. Azomban le ülnek, Beszídben erednek
Sokféle discursusban.
Hol Attyafisághrul, Hol jó szomszédsághrul
Üdőt töltnék azomban.
Hol az Halászatrul, Inkább Vadászatrul
Ereszkednek szavokban.

30. A Matériához Oka van szálláshoz,
Igy száll azért Grófom is,
Egy Dám Vadat láttam, Jó Hirit hallottam,
Kyért jöttem magamis.
Ebergényi Eszter Az ilyen ezerszer
Az kit megh szerettem is.

31. Ha teczik személyem E helyen érdemem,
Kész vagyok szolgálatra.
Magamat ajánlom Gratiaját várom
Lépnék Házossághra.
Kis Asszony szándékját Venném akarattyát,
Ne hallaszsa sokára.

32. Mire Generális Nem szoll csak egyet is
Fordította discursusát
Hozzák Paripáját Mutattya Puskáját
portáján nyert Pallosát
Kit vitéz harczával Nagy fáratságával
Gyűjtött sok szép szerszámát.

33. Hivattya gyermekit, Egyetlen egy kincsit
Beszél kisasszonyával :
Megh kedvelt Viczay Vannak kű váraj,
Személlye Jóságával
Érdemes, ha tetzik, Egy ágybanis fekszik,
Elis vinne magával.

34. Add akaratodat, Resolutiodat,
Ahhoz tartom magamat.
Felel az ártatlan Gyermekek : én tudatlan
Hagyom akaratomat
Reád édes Attyám, Attyám vagy és anyám ,
Minden gondolatomat.
35. Látom viselísit, Hallom az értékét,
Birtokit azon kívül.
Beszédiben okos, Semmiben se bokros,
Értem jön szeretetből
Eljött ennyi földre, Válllyék örö mire
Kedvellem olyan szívbül.
36. A Groff gondolkodik, Keveset aluszik,
Kivált mikor hajnallik
Mégis tusakodnék, Elméje nem nyukszik,
Várja my következik.
Csak hamar azonban Hogy fetreng ágyában
A követis érkezik.
37. General Cafferri Vagy fimon Serbetri
A gróffot hogy hivattya.
Igy Ebergényi is Egy ital borra is
Nagy szívessen marasztya.
Nem lészen kárára, Sőt inkább javára,
Ha lészen akarattya.
38. Már szembe jutottak, Valamit akartak
Ugy szólnak szemtül szemben.
Mingyár megh szeretted, Szívedben is vetted,
Nincsen nagyon kedvemben.
Jaj nehezen válom, Azt fel nem találom,
Vigattam gyermekemben.

39. Jta tulit Istennek És Te személlyednek,
 Ám fogaggyad kedvedben.
 Adok Feleséget Egyetlen egy gyöngyét
 Nem szolgálat kezvedben.
 Méltó meg böcsüllyed Kedvit is keressed
 Vagyon jó nevelésben.

40. Jó természetiben, Igaz erköltsiben
 Isteni Félelemben.

— — — — — 1

Ilyenre nem találsz Bár akár hol hálsz
 Földnek kerekiségiben.

41. Már ajándíktott is Smukot aranyat is
 Gyűrűket osztogatnak.
 Hat Ezer forintok Foglaló Contrasztot
 Manupropriálnak.
 Meg lett a' kéz adás, Az Isteni áldás.
 Maid menyeghzőt tartnak.

42. Hol van nagyobb öröm, Távul itt az öröm,
 Venus is mosolodik.
 Circe itt nem szoval, Az Igasságh regnál
 Virtusokkal bimbozik.

Az egymás szerető — — — — — 2
 Cupido uralkodik.

43. Gyöngé³ Mint Éghnek harmati
 Hasonló Ábrahámhoz.
 Ezer Sz. Házosságh Meg szentelt Igassagh
 Példáznak Tóbiáshoz.
 Istennek áldása Nincsen annak mása
 Nem külömben Jákobhoz.

¹ Olvashatatlan.

² Olvashatatlan.

³ Olvashatatlan.

44. Akarsz Házosodnyi Vagyis Férhez mennyi
 Ezek lesznek Példájul.
 Vegyed hát Tükörül Tarcs Emlékezetül
 Menekedjél gondodtul.
 Meszi ne távozzál, Példa előtted áll
 • Hédervár falaitul.

Harmadik rész.

*Az Uy Esztendőnek minden részeirül
 Szent Eszter napjának Emlékezetirül
 Irtam még egy keveset.*

1. Az uy esztendőnek minden részeiben
 Hozzanak Istenek bővséget mindenben
 De ezt főképpen is : békességet ebben,
 Tartson meg az Isten friss jó egészségben.
2. Follyanak azomban : mint Duna folási
 Ne légyenek annak föl háborodási
 Tarczanak távul a rossz helek zugási,
 Menyenek más felé azoknak zallási.
3. Árnyékot tarcsanak Cubrus Majorsági,
 Termő gyümölcsfáid elterjet ágai,
 Azon adakozó Égnek Madárcáj
 Zöngljenek teneked különb Mentikaj. (?)
4. Acteon javadra tartsa meg Vadait,
 Neptunus pediglen sok ezer Halait,
 Tytyrus őrizze tenéked Juhait
 Flóra egyben gyűitse gyöngö virágait.
5. Ceres Isten Aasszony meg töltse mezeit,
 Parantsolatidra készítse sarlóit,
 Szaporán meg töltse Gazdagon Csűreit
 Füstöllye, pörköllye meg ásott Vermeit.

6. Nyilas Diannais el ejtsen vadakat,
Gyöngé Eőzetskéket, futó Szarvasokat,
Hadgyon sietséggel ezer Fáczányokat,
Éneklő pacsirtát, tarkázott Foglyokat.
7. Chloris bokraidon : szakaszon Rósákat,
Narczist, Hyacinthust, gyenge Violákat.
Szépen illatozó zöld rozmaringokat
Kert sorjában rabja kösse meg azokat.
8. Aranyat, ezüstöt külgy gazdag India
Tőmint : Füstölőket hozzon Arábia,
Napkeletis túled gyöngyeit ne szánya,
Érdem vagyon arra, hogy tetézve aggya.
9. Változást ne szenvedgy gyöngén nyőlt Testedben,
Ne hervagy : inkább ó légy egésséghebben,
Bú vagy szomorúságh ne essen éltedben,
Éllyetek kedvessen Gróffal egyetemben.
10. Uy életet vehet Phoenix a Porából,
Szívessen : Párossan : ne pedigh Árvájul
Igyatok mindketten (élet) forrásából
Meg menyekengetek¹⁾ Haláltul.
11. Ha pedigh el éred Napját Szent Eszternek
Én addigh nem élnék : Kötelessigemnek
Eleget most tészek : Üdvözléseimnek
Igyis Igasságát jelentem szívemnek.
12. Mint tenger fövénye éry annyi esztendőt,
Éry annyi szüretet, annyi vető üdőt,
Még alligh szívecskéd²⁾ nem gyötrődött,
Lengedező szellő úze el folyhőköt.

¹ Olvashatatlan.

² Olvashatatlan.

13. Az életnek napja bocsása sugárit
Rendes házadra az Isteni áldásit,
Meg ne vonya tőled irgalmatosságít,
Níha ky mit vetett, vehesse gyümölcsit.
14. Egy Nyáron a Fáid kétszer teremjenek,
Minden Esztendőben kétszer is szűrjenek,
Barmaidis kétszer — kövéren Ellyenek,
Csüreidis kétszer megrakva legyenek.
15. Békessígh : Csendességh : tíged meg ölellyen,
Nap : Hold : Csillagokkal szeressen : kedvellyen,
Áldás : magasztalás : minden jót mivellyen,
Isten dolgaiddban szerencséssé tégyen.
16. Magamat ajánlom kegyes Gratiádban
Sokszor megh tapasztalt Attyafiúsághban,
Ne légyen kétséged egy igaz szolgálásban,
Parancsolhatsz vele te minden Órában.
17. Meg találod (nála) az egy Igasságot,
Nem vethecz szemire Paraszt durvaságot,
Nem kereshecz abban ippen hamisságot,
Egyedül találhacz Hív állandóságot.
18. Esztike ! Ereje kész a' szolgálatra,
Csekílysígit ugyan : jól tugya azokra
Parantsolly : nem szalad előtte bokrokra,
Híven el jár benne : nem bízza Torokra.
19. Parantsolatidat : szerencsének tartya,
Az : volt : és leszenis szolgál : meg mutatya
Mivel kedveskegyék, szüntelen forgattya
Abban az elméyt meg nem nyugoszhattya.

20. El küldött Verseim : Kétszáz Tizenkettő,
 A mennyire írtam talán meg nem vető :
 Legyen is jutalma : elis szenvedhető
 Selyemből keszkenyő, szíles : Tizenkettő.

(1723 után)

13. DELILÁRA A' MLGHS ASSZONY.

1. Vén kínozó ördögh soha asztalomhoz
 Ne ülljön, ne jőjön többször Udvaromhoz,
 Mennyen Diannához, ám mennyen Vénushoz,
 Ne tarcsón ez után számot Hédervárhoz —

Tegyei

2. Jaj nékem ! Jaj nékem ! jai nékem szegínynek,
 Hova köl már lennyi meg vínült Fejemnek,
 Oh bár békit hattam volna Chigány míznek,
 Nem volna helye most a' keserű íznek.
3. Sem kint sem benn immár, csak keserves dolgom
 Aligh ha ki nem tölt ingyen adot zoldom
 Hogy Gratiát nyerjek, nincsen olyan módom,
 Kítségben köl esnem ; halálhoz nyomódom.

Tegyei a' Dunába öli magát

4. Immár Mélgs. Grófném, Isten hozzád
 Régi hív szolgádat hogy kítségben hozzád,
 Hasonlót olly hamar mint voltam én, nem ád
 Földből is ki ásna ez után a' kapád.
5. Másik gyilkosom vagy kedves, édes Jutkám,
 A másvilágon is lészesz az én mátkám,
 Utolsó kirisem értem kis gyászocskám
 Légyen emlékezet Pünkösdi kulacskán.

6. Ezzel Neptunushoz nagyot fohászkodik,
A' Duna partyárúl milyre bocsátkozik,
Akkoris Istenben ohait, fohászkodik,
Tudom, hogy Jutkais érette aggódik.

*

7. Egy tuczet keszkenyű ez Vörsök váltsága
Sút selyemből legyen friss, jó vastagsága.

14. TÖREDÉKEK

1.

Liptaj Uramis megh adá az mógyát,
Még Ányos Uramis ki tölti a' zolgyát
Csattogó fejének forgattya formáját
Hertelen meg ütik Aszszonyunk szoknyáját.

Oh Boldogh vendíghsíg Itt van az egíssígh
Benkovics Uramon történt az Mesterségh
Nincs nála podaghra nincs nálo már vitsígh

Angyali szép Seregh már Isten hozzátok,
Ne szállyon reátok se Fegyver, se átok.
Végý el kegyes légy ez naptúl kit számláltok
Vivat Vivat Vivat már ennél kiáltok.

2.

Perczegő órácskám ottan felejtettem,
Az másiknak s-Jobnak testemhöz szegesztem,
Sút Tanácsot mástúl megh nem is kérdesztem,
Volt üdeje ennek, sok hasznát is vettem.

Praefectus Uram is el hatta kucsmáját
Az este már kíssón meg herílt friss máját
Rútul ki vagdalta karmasing Cismáját
Esthi vigassághnak most siratja Torját.

Amaz daliáson ki s-föll Pirtnezet (?) Fi
 Kit tegnap neveztek s-mondottak, hogy férfi
 A' Krapcsinek (?) után lankat bágyadat Fi
 Mégis pöki markát, mongya hogy csak férfi.

3.

Az hátulsó járást gyakran tapogattyák
 Olasz kapitánnét átkozottnak mongyák,
 Guzalylyon ülíssít helyeknek nem hagyák,
 Mongyák, hogy rövid nap eőkis vissza aggyák.

Iffiú Feketénét Czentrumba talállok
 Midőn Chicze maczát nekie számlálok,
 Midőn ide s tova trafikát szurkállok,
 Be volt kötve szemük, mencsíget talállyak.

4.

Vígan van a' Gazda kiáltya hogy Hop Hop
 Barboncza Hegedű mongya hogy csak top top,
 Vala köztünk ollyan a' ki csókotis kop,
 Még töbetis próbál, mert ajakatis lop.

Amaz szegíny gyenge meg ijét portéka
 Mint gerlicze úgy áll vajjon ki az oka
 Illyen mulatságghban egyedül szomorka
 Egy ijetségh vala, Lesz ezért botorka.

Amaz Chifrán hágó gyöngö szerszamucska
 Az Annyának vagyon rögő friss faracska
 Az Attyánál pedigh alkalmas orocska
 Mindenik érdemes érye pár csókocska.

5.

Méltó dícsíretre Vörös Zsigmondnéis
 Szép, jó, alázatos, dícsírjük hát megis.
 Rendes Leányára, Iffjú szívű így is,
 Ne kegyetlenkegyék, nyölhet még továbbis.

Kís a' Lilek ugyan, a' Láb nem engedi
 A' mint lehet túle, ugyan valóst szedi,
 Még ezírt is tudom, helyét meg szenvedí
 Másnap ugyan szívbúl a' tánczot örvendi.

Merő Paradicsom vala tegnap éltünk.
 Vigan ettünk ittunk, semmit sem szenvedtünk,
 Egymás értelemmel egymásnak kedveztünk
 Ah mely gyöngy vigasságh Barátságghban estünk.

15. [ÖZV. AMADE PÉTERNÉHEZ]

1. Nemes Szabad király Soprony városában
 El mégyek eörömmel Isten áldásában,
 Csak holnap utánis lépek határában,
 Kedves, édes Anyám, gazdag kű házában.
2. Csókolom kezeit Anyámnak, s- Bátyyámnak
 Üdvezletet mondok kegyes Rokonsághnak,
 Helyei Thysbének látnak csokolásnak,
 Jelejt mutattyák az állandósághnak.
3. Kegyessen búrulok szép Anyám nyakára,
 Bocsátok csókokat piros ajakára,
 Tekincsen én reám, szegény Árvácskára,
 Méltónak ismerjen kis Gratiacskára.
4. Légy te is szószóllóm édes Leopoldom
 Kész vagyok éretted véremet ki adnom,
 Próbáld ha nem hiszed, ezt is megh mutatnom,
 Kész vagyok, el higyed, érted mindent adnom.
5. Fussanak Hárpiák hamis csalárdsággal,
 Ne nyuicsák fonalát csempes csalárdsággal
 Élhessünk egymással Attyafiusággal,
 Szent Háromságh álgyon tellyes Boldogsággol.

6. Evezünk mind hármon Eözvegy Hajoskákban
Az üdőnek vagyunk gyenge Virághjában,
Istennek úgy teczet Tengernek Habjában
Forgunk : nem merülünk annak próbájában.
7. Meg nem holt Juppiter : ély Márs is Pallással
Terheket vony ezis, sőt azis Arkással,
Talál Juno Cliot, kegyes Driadással,
Három a' szerentse ; de jár Próbálással.
8. Dicsekegyik Görögh fül Iraeneával,
Trója veszedelmű ékes Helénával,
Éles Tőrrel által vert Lucretiával,
Kegyességh formáló gyengye Gismundával.
9. Ezek nagy károkat, szereztek átkokat
Lelkeket vesztettek ; rontottak várokat
Rablottak, ígettek szép Tartományokat
Bálványozva éltek, vesztették sorsokat.
10. Mi pedig Eözvegyek : élyünk mint az Hárman,
Ky hamis my hozzánk, kötelet, mint Ámon
Nyeryen : és Voxollyon közinkben Salamon
Ky nyerjen mit kíván? mégh ezen farsangon
11. Ébregy föl Cupido, nisd ky szemeidet,
Formáld, mesterséggel : vessd meg Tőreidet
Hánnyad minden felől enyves vesszőidet
Három közül egy bár : töldhesse kedvedet.
12. Phoebus úgy Apollo Thronust csinál akkor
Koszorút Laurusbul bizony formály mikor
Bár csak egyyk lészen : vigadoz mindenkor
Növekszik egy Napot az esztendő sokszor.

13. Orpheus ékessen lantyait pöngesse,
 Elvesztett Cytharát Dávid föl keresse,
 Anyámat, Bátyyámat Isten csak éltesse,
 Mind hármunkat együtt szerencse kergesse.
14. Ám bizony kerget is ha igazat mondunk,
 De csak nem hódulunk, mert kétellyel vagyunk
 Hogy ha jön szerencse, még jó hírt se adunk,
 Mit ad az Ur Isten, még továbbra várunk.
15. De jól köl értenyi, mert nem mind az hármon
 El kély még közöttünk egyik igaz áron,
 Kinek Isten napot, esztendő't számlállyon,
 Mégis mind Hármunkot az Ur Isten álgyon.
16. Így kíván szerencsét mennye Aszszonyának
 Amade Antal is sopronyi úttjának,
 Boldogulást kíván föltett szándikának,
 Így légyen dútsóségh az Szt. Hárómsághnak.
- (1730 után)

16. MÁS.

Ad Notam : Siralmas Hattyu Neander etc.

*Firhez menisit megh Bánó
 Ujjabb Ifjakot kívánó.*

1. Mint Páva jártam, Notán tánczoltam,
 Mikor akartam, akkor vígattam,
 Bízvást sétáltam; Ha meg fárottam,
 Szűz Ágyocskámban, Bátron nyugottam.
2. Trádor, Tradozány, mint szép szivárvány
 Fímlett, tündöklöt, szemben ütközöt,
 Gyöngy tűszte Nyakam, Claris ajakam,
 Nás fák mellemen, Kövek Fejemen.

3. Drága Gyemantok, Onyx Rubintok,
Ragyaktak rajtam Zöldes Smoragdok,
Perecz karomon, Gyűrűk Ujomon,
Partír sufollyát, Puha ágyomon.
4. Csak valogattam, kopot, nem bántam,
Attyámhoz jártam, Anyámtul vártam,
Kíszre virottam, jólis nyugottam,
Iffjakrul ollykor s-ollykor álmottam.
5. Magamis ékes, és Tekéntetes,
Nemes, Nemzetes, friss kölemetes
Hírem, nevemet viselésimet
Vármegyík tutták Gyengességemet.
6. Mellyem dagadot, ollykor apadot,
Fehersíggel Iffjat holdítot,
Szemem ragyogot, Ajkam mosolygot,
Vidámon jádeczot, sőt kívánságot.
7. Oh melly nagy szépsígh! az illy szüzesség
Nemis kevésígh, sem maga Hitsígh,
Bizony Boldoghságh, ha állandóságh
De romlandóságh, Álhotatlanságh.
8. De jaj! hova lett? engem mivé tett!
Egy órácskában túlem el esett!
Egy kis jó yzírt, Gyönyörűsígirt
Ippen Eörökre, túlem el veszet.
9. Hozzád, Domokos; mentem nem okos,
Gondoltam Tudos, avagy líz modos,
Látom, somfánál, nyóltél Parasztnak,
Botos Juhásznál, Csákós Kanásznak.

10. Cserepes Bőröd Fekete Eördög,
Mint Medve kölyök melleden szöröd,
Már ki szeretne, s-ki kedvellenne,
Nyertes a' lenne, ki kerülhetne.
11. Jársz mint jó örlöt, azt mondák Győröt :
Jól tudod Isten akkor menydörgöt,
Hogy szűzessígem, Drága szépsígem
Meg szakasztottad kis szeplősígem.
12. El nem válhatom, bizony jól tudom,
Gyöngé Testemet Jobbaknak adom,
Nincs Gyönyörűsigh veled, csak insígh
Te bennend holtigh nincsen remínsígh.
13. Most van az üdő, kisen az Tüdő,
Várjo az Meddő, ne mond : jüvendő ;
Megh sült, hát mesd el, gyümölcsít szed el.
Fogad szíveddel, vegyed jó kedvvel.

17. ÉN ELMÉGYEK . . .

1. Én el mégyek, hova légyek, Barlangokban élek,
Istent filek víget érek, senkit sem szemlílek,
Imádkozom, nem is mondom,
Ha kérdezik, hogy nem tudom,
Velem bántál, mint akartál, gyalázatban hoztál.
2. Kalastromban, bú bánatban víghzem életemet
Engem nem lácz, tudom nem szánsz, sem szenvedísemet.
Isten álgyon és maragyon
Szerencseidben ugy hagyon,
Mint Árvávol, Mostohávol, bántál rossz maghávol.

18. LELOVICS LÁSZLÓ URAM ÓRÁCSKÁJA LEÁBRÁZOLÁSA.

1. Eött rend ezüst lánczon függő Órácskádát
Forgó karikában dupla kapcsaidat
Ugyan abban fűzött selyem Pántlikádát
Álmílkodva nézem Londoni Munkádát.
2. Továb föl tekerő kulcsát hogy vizsgálom
Régi Pogány fejet. réz Táblácskán látom,
Másfelől Coronát lennyi tapasztalom
Mint kettőt dupláson őriznyi csudálom.
3. Dupla s-Tripla láncznak vagyon közepiben
Más Táblácszka, Ezüst : Cupidó Theghziben
Van le Ábrázolva. Nyílis a' keziben
Egy oszlopon Igő szivet ; Lövisiben.
4. Csak hamar fordítottam ugyan azon Munkát
Hát ott egy valaki markásza a' Suskát,
Noha nem igen szép : visel kabátocskát,
Choridon mint tugya, commendállya magát.
5. Perczenő kerekít foglallya tripla zár
Kristál : Ezüst : Aczél az akibül csak jár
Maid le folyásában : uyabb fel vonyott Vár —
E' drága munkának romlása volna kár.
6. Három négy kereke s-perpendicularumja
Nem Bőrbül : Ezüstbül ki formázot tokja
Mint Chinese fogónak vagyon Chatantája
Illyen : bár meg nézed ennek az ajtaja.
7. Sok Próba köveken ezek által mentek
Isten oltalmazta : mind addigh eveztek
Az Irígysígh helyett : jó hírt s-nevet nyertek,
Noha minden felől : gyakran kergettettek.

8. Ennek járásához Gazda az üdeit,
Szablya Gazdasságít, különös dolgait,
Sütísít, főzísít, vacsora s-Ebídít
Sok munkái után sűt Hanyat dűlísít.
9. Vizsgálván ezeket azírt serínyebben
Perczenő folyását, egy nyilatis szívben,
Cupidótis látom Ignyi szerelemben
Mit magyarázhatol? vallyon mind ezekben?
10. Bizony nem egyebet : Gazda a' Cupido
Venus a' Gazdasszony : Urához haitandó
Ezeknek szerelme nem volna romlandó
A'mint egyben költek : Holtigh maradandó.
11. Drágáb az Ezüstnél Kapesai Ezeknek,
Szűntelen foly : s-nem ál Igaz Szerelmeknek
Perczenő órája : azért Isteneknek
Áldozatot tettek : Jutalmat vettenek.
12. Nem három : csak két zár : kettőjök szíveit
Nem arany, nem ezüst, kristálybúl zárjait
Példáját nézheted : egy más értelmeit,
Távul tartják ezek : pokolnak helyeit.
13. Élyetek sok üdőt egymás szeretetben
Harmatozzék az Égh : Földnek kövesiben
Lakjatok, élyetek Isten kegyelmiben
Ezeket ohaitom én igaz szívemben.

Raptissime Sz. György 14. 8bis 736.

A. A.

II. VALLÁSOS KÖLTEMÉNYEK.

Mélgos : Tisztelendő Sz : Martonyi Pannonia Hegyen s-hozza tartozandó Sz : Benedek (szerzetes) Regulája alatt Vitézkendő szerzetes Fiainak Saygo Benedek : kegyes minden érdemem fölöt való Fű Apát Uram.

Tudom alataid valokis ismírik titkos, el reytet, de világoskodo Buzgó Aitatossagidat. Testednek sanyargatasit s-azzal ösztönöző : jóra hozó : Peldaidot : Tugyuk nyilvánossanis tapasztallyuk alazatossaggal öszve kapcsolt nagy elmídet : bölcsessígedet Tudományidot, az áltol Sz : Szerzetednek Eözve zavart Eörökynek s-Jószáginak nagy kárait : fárodsággal, nyughatatlansággal : kölcsíggel eddigh nem kevés károk rendben hozásának, kintelen, de hasz(nos) munkálkodásit. Énis többekkel tudom : experiáltom sok ügyífogzott szegény Familiákhoz : Árvák : Eözvegyek : Házi szegényekhez ingyen való kízssíged : adakozásidot : alamisnalkodásodat : s-töb ezer féle jóságos cselekedetekben számlálhatatlan Virtusaidat. Mind ezeket tudván s-tapasztalvál : míríszlettem sok Hiba : s-héjánosságokkal tellyes : csekély és nem méltó üdőközben tett munkácskamat néked bizodalmas, méltán ky választott mélgos nagy jó Fű Apátur Uram(na)k azzokal udvárolnom. Azért kiváltkíppen : funtossan általláttyo bölcsessíged temérdek fogyatkozásit és csekélysígit, mégis Itíletben nem vítetem Méltóságodtúl.

Meg vallom nemis egyéb okkal míríszlettem p(rae)sen-tálnom : Tudván s-nyilván való az : Megh nem Unt Gyermegsígedtúl sok hasznos, különös fárodságid ollykor kevésé tagítván : el Bágyot : el Lankat : Izadó Testednek Pihenísiben, egykor Üdöcskét nyervén el olvasnyi, s-rólam Igaz szolgadrúl meg emlékeznnyi méltóztassál. És ezzelis magamott tapasztalt kegyessígidben : Gratiajaban, hathatos Imadságidban s-Patrociníumában eörökössen devoveálm.

An. 1736. die 21. Martij.¹⁾

Baro Várkonyi Amadé Antal.

¹⁾ Szent Benedek napja, Saygó főapátnak is neveünnepe.

1. BÚS LÉLEKNEK FÉLELEMMESEL VALÓ FOHÁSZKODÁSI.

1. Élek bús Lélek, Mindenkor félek
Istenem haraghjátul,
Mert gonosz tettem, Noha jót vettem
Menynek s-földnek Urátul,
Kikirt nem áldást, Sütt Pokol zárást
Érdemlettem azontul.
2. Látás, Hallásol, Számmol, szaglásol,
Illetissel vétkeztem,
A szitkot szórtam, Mást rágalmaztam,
Hirit, nevit vesztettem,
Sok Bűnben jártom, Ugyan okáttam
s-Eddigh abban hevertem.
3. Nagy irígységgel, Jóra restsíggel,
Haraggal, Dühössíggel,
Tobszodva ettem, Testem förtőztem
Éltem rút kevilysíggel,
Nincs az a' vétek, Test és a' Lélek
Kit nem tett serínysíggel.
4. Akkor Pokolban Méltó kínokban
Meríthettél engemet.
Vártod, jobbulok, Bűntől fordulok,
Megh ismírem vétkemet,
Ácsél szívemet Testem Lölkömet,
Rosda fokta elmímet.

5. Mint csillagh Éghben, Föveny Tengerben,
Fűszál vagyon Mezőkben,
Kövics Vizekben Völgyön s-Hegyekben
Gondolat emberekben,
Ezernyi Ezer Bűnöm mint Tenger
Rakva vagyon Fészemben.
6. Magdolna megh tért Latoris be fért
Mennyeghnek országában,
Dávid Böítlíssel, Testi veríssel
Szór zsák ruházottyában
Péter sírásval Nagy zokogással
Vitetett gratiában.
7. Amaz nagy szentek, Számos szerzetek
Mint vették jutalmokat,
Kínszenvedéssel, S-Megh öletíssel
Nyertik koronájokat,
Meg tudod olvasd Szent Írást forgasd
Ezek Boldogságokat.
8. Tövises uton Csereklyes hanton
Köl mennyi föl Mennyeghben,
Dús Gazdag nem ül, Ha Lázár kerül
Hatalmas Ur színnyiben,
Ha sok jót tettél, És nem vitéttél,
Pályát futhacz kertiben.
9. Hát én mit tégyek, Jaj! hova légyek!
Jaj! megis Jaj! szegénynek,
Imé az Halál Kaszával itt ál,
Mond, vége életemnek,
Itélő Bíró, Igazat Író,
Álly elejben székinék.

10. Fínyes Dücsösígh, Eörökös Insígh,
 Szemem előtt álonak,
 Angyal egy felől, Eördögis keről,
 Mellettem forgolodnak,
 Vétkeim könyvét, Gonosz ösvínyt
 Mindent elő számlál'nak.
11. Oh ki ne fillyen ! Bár neis éllyen !
 Mert erre ra kől jutnyi.
 Nincs itt Procator, Egy, vagy más Fautor,
 Magadnak köl felelnyi,
 Nyersz hogy ha Jobra, El vész, ha Balra
 Dolgod talál fordulnyi.
12. Ez maid meg lészen, Jót vagy roszt vészen
 Szegíny Lelkem Testemmel,
 Nem csak Üdőre, Ippen Eörökre
 Hová szakad Szívemmel,
 Nem vár Gratiát, Ha Sententiát
 Óránkint félelemmel.
13. Már el lankattam S-Halaványottam,
 Maid, maid szakad Fejemre,
 Röszketve várom Jobbom, vagy károm
 Gond, Bú szál ereimre,
 Irgalmas Isten Légy ottan s-itten
 Térj hozzám kegyelemre.

2. A' VILÁGH TSAK HIVSÁGH IPPEN TSAK MULANDOSÁGH.

1. Fút a' kereskedő Jó, vagy rossz az Üdő,
 Megy gazdag Indiában.
 Tengert nem nézj, Noha rossz izj,
 Fut szerecseny Országban.
 Ganges vizein, Nylus erein,
 Hátró nem hágy uttyában.

2. Europa uttya, Ázsiát futtya,
Affricát, Amerikát
Hághdoz hegyeket, Lejtüt s-völgyeket,
Hoz Gyöngy, Arany Portékát.
Pohárt Jáspisbul Pixist Onixbul,
Elefánt csónt karikát.
3. Forgattya melly szép, Subtilis és ép,
Ha kopik szeb továbbra
Megesal ezerszer, És hazut többszer,
Árát viszi nagyobra.
Egészzik vette, S-melley drágán szette,
Lölkét ejti Pokolra.
4. Szentelt vitéznek, Mint Achillesnek,
Pallós villogh markában.
Pánczél : sisakja, Aczél láncsaja,
Vas szorétya Derkában.
Egészben Fegyver, Meg öl : megis ver,
Fene tönned magában.
5. Lova alatta Földet kapálta,
Ugrik, nyerit Futtában,
Maga : mint Sárkány, Fene oroszláný :
Fímlík mint tűz : jártában.
Sas toll süvegin. Nyuszt vagyon Fein
Hijus béllet subában.
6. Deli Termeti, Uránál hiti,
Várjo mitt parancsolnak,
Élet, Halálnok, Meny, vagy Pokolnak,
Vigan mégyen az Harcznak.
Eörül praedának, Más halálának
Békét hágy Imádcságghnak.

7. Véres sebeket, Milly tövisekett,
Hoz Barbélynak kezében.
Akkoris morgás, Rut átok forgás,
Vagyon szájo iziben.
Csak bosszu állás, Mikép megh család
Lehessen, van Feiben.
8. Mint ölylön : vághjon, S nyerjen Praedállyon,
Hasznót többre hajthasson.
Az elméjében, S Tehetségében,
Hogy szabadon vonyhasson.
Ezüst, Aranyban, Pénzben Gyémántbon,
Mint Torkáigh uszhasson.
9. Szem pillantásigh, Nem gondol fottigh,
Ha mingyárt meg köl halnyi,
Balgatágh Ember Vítked mint Tenger,
Arrais köl vigyáznyi.
Nem mint egy Pogány, Sok ezer, és hány
Pokol gyomrában járnai.
10. A' szegíny Paraszt, Előtte haraszt,
Fejsze fütyögh válloin.
A' gyomra korogh Hasa is morogh,
Aligh álhót Inain.
Ruhájo csak fólt, Fűkíppen ha Tót,
Mégis tánczol lábain.
11. Urát meg csallya, Földitis fallya,
Menti maga dolgait.
Urahoz mégyen, És ott mit tégyen,
Meg fontollya szavait.
Sem Fejedelmi, Sem uri elmi,
Nem győzi Practikait.

12. Eő eskűdnyi kész, Egyért mingyárt tiz,
Föll tartya három uját.
Mongya hogy igaz : Bár ha nem igaz
Magadnak tartsad nyáját.
Hazud mint kuvasz, Mert talpigh ravasz
Kézel köti : Marháját.
13. Hogyha jól eszik, Inkáb ha iszik,
Vitéz olyan mint Hector.
Ez káromkodik, Az verekedik,
Okád szitkokat sokszor.
Az jót megh veti Büntist kergeti,
Sűtt fajtalanis ollykor.
14. Illy hivságokkal, Csalárdságokkal,
Vallyon mit nyersz ezekkel.
Most jól meg gondold, És megis fontold,
Ily sok öldözésekkel.
Huzás, vonyással, Eölis vágással,
Mit tész a' sok kincsekkel.
15. Bizony csak hivságh, Ippen csalárdságh,
Mert megválsz mindezeztül.
A' Világh illyen, Kiki hát féllyen
Illy Gyönyörüségektül.
Magasra hágnyi, Istentül várnyi
Mennyei Eöröksightül.

3. AZ NÉGY UTOLSÓ DOLGOKNAK MEG ELMÍLKEDÉSIRŰL, AZ NYOMORULT EMBERNEK VÉGEIRŰL.

a) *Első az halálnok keserves le ábrázolása.*

1. Az üdők mulnak, Esztendőök folynak,
Az halálro czéloznak,
Craesust Irással, Királyt koldussal
Föld gyomrában elásnok.
Senkit nem néznek, Egyaránt téznek,
Koporsóban, ell zárnok.

2. Noé sokaigh, Adamis meddigh,
Enoch élt : de megis hólt.
Meg vannak írva, És magyarazva,
Élteek csak buborík volt.
Az Eöröksíghhez, Nagy Dücsősíghhez,
E'tsak Árnyik, egy kis fólt.

3. Elmís Salamon, Ugy erős Sámson,
Dianna Helenával,
Lucretiával, Szép Gismundával
Avagy Iraeneával.
Rutat a' széppel, Sántát az éppel,
Vágjo Halál Kaszávol.

4. Kegyetlen mírgi, Mardozó fírgi,
Egyaránt rendít hajtya.
Gyöngé Földeket, Hantos Gyöpeket,
Egyben hánnyo forgattya.
Kövert sovánnyol, Rosát csollánnyol,
Eöszve tépi, szaggattya.

5. Drágo Narcissus, Friss Hyacinthus,
Hol maracz meg ? s-hová lesz.
Harmatos virágh, Zöldellő szép ágh,
Meg halsz, noha mostan élsz.
Ennek fegyvere, Rut kemény Dere,
Meg öll, nálo semmi félsz.
6. Hol van Nagy Sándor, Csak hamu és por,
Csontyai oda vannak.
Világot birta, Megh hodította,
Hire aligh van annak.
Halál meggyőzte, Mind egyben főzte,
Ugy ennek : s mint amannak.
7. Láttod le irva, S-le ábrázolva,
Mezételen csontbúl áll.
Jár nagy Kaszávol Folyó orávol,
Mihelyt le foly, tsak kaszál.
Békák gyomrában, Kigyók orrában,
Ime ilyen az halál.
8. Ezernyi ezer Módgya száz ezer,
Rajtunk mint uralkoggyík :
Gyomor fájással, Sziv szorétással,
Fujtogat a' Torok Gyik.
Sok nyavályakkal És fájdalmokkal
Kinunk mint szaporoggyík.
9. Hidegh lölissel, Nagy rösztetissel,
Forró beteksígekkel,
Bolond hagymázzol, Tagok rázásal,
Van kegyetlensígekkel,
Testünk szárította, Elis fogyattya,
Illy kemény Eszközökkel.

10. Ez vak mindenben, Jár sötétsíghben,
Söketté teszi maghát.
Szent Mihály lován, Eőtet hordozván,
Viseli hervat ághát.
Ugyan hatalmas. Nagyon ártolmas,
Ell nem kerülhed horgát.
11. Patica Doctor, Használhott olykor,
De semmit sem ez ellen.
Borbély : érvágás, Használ sétállás,
De az hol e' megjelen,
Nincs Irgalmasságh, A' csak valóság,
Ennél : mert ez kegyetlen.
12. Sirj : Foházkoggyál. Summa pínzt agyál,
Egyszer tsak meg köll halnyi.
Isten rendelte, Reánk vetette,
Szükséghe ezt meg kostolnyi.
Nincs maradásunk, Itten lakásunk,
Hosszabb útra köl mennyi.
13. Mész mezítelen, Nyáron vagy Télen,
A' mint Világhra jöttél.
Itt hitvesedet, Hagyod kincsedet,
Ell viszed mit jót tettél.
Arrul agy számot, Verd ki az álmot
A' mit kezedhöz vettél.
14. Fölsíges Attya, Fiu Magzattya,
Szent Lélek légyen velem.
Kétségheben esem, Lölköm tsak lesem.
Gyötör a' nagy filelem.
Várom Halálom, Maid föll találom,
Légyen hozzám kegyelem.

b) *Az utolsó ítéletnek rettenetes napjárul s-fílelmírűl
való második emlékezett*

1. Világh részire, Széles Földre,
Angyalol le röpülnek.
Trombitát fuják, Jót, Gonoszt hiják,
Ítéletre mennyenek.
A Föld meg röndül, El dül meg zendül,
Jaj Emberi Nemzettnek.
2. Holtak kellyenek, És sijessenek
Rettentő szám adásra,
Testben, Lélekben, Mezitelensíghben
Az Igasságh várásra,
Itt mind a' király Szegínnyel ott ál
El hal nagy jajgatásra.
3. Elevensígett Érzíkenysíget
Por, hamu vesz magábon,
Ezer hét százigh Vagy akar meddigh
Bűszött rodhadásában,
Föld Gyomrábon volt, Mihelyest meg holt,
Jut föltámadásában.
4. Oh mely nagy Tábor! Gonosz és Jámbor,
Josaphátban hogy térnek.
Ezer Nemzetek. Szentek : szerzetek,
Mezitelen bé férnek.
A' mint születtek, S-Világhra jüttek,
Ott egyyigh megh jelennek.
5. Strikrok horputter, Bársony, se porter,
Eszekben nemis jutnak.
Drágho kenettel, Szagló eszközzel,
Asszonyok nem futkoznak.
Köves függőket, Rösztető Tüket
Hajokban nem dughdosnak.

6. Mondva csipellőt, Ell vesztő szeplőt,
 Mestert, s-orvost Párisból,
 Laiblis szoknyákat, Módi vállokat,
 Az (ott?) való Bótokból.
 Trádort : Tradosánt, Caffét : Badiánt
 Nem hoz Spanyol Országhból.
7. Fehér Göröggel, Piros festíkkal
 Ráncsos orczád nem szépül.
 Fön tölt melleid, Csalárd szemeid,
 Árnyik, füstel el röpül.
 Első Helyekre, Job s Bal részekre
 Sem Lélek, sem Test nem üll.
8. Csalárd Iffjuságh, Pompás uraságh,
 Irtóztató Bujaságh,
 Susanna, Judith, Az ártatlan itt,
 Triumphust nyer : Igasságh,
 Ezennel megh lesz, Jutalmúl mitt vesz,
 Régi jó, s-rossz Barátcságh.
9. Trombita szóra Jelen az óra,
 Föl kélsz ó koporsódból.
 Tested, Csont, Bőröd, Meztlen szóröd,
 Ugy ugrasz ki azokbul.
 Oh mely szörnyüsígh, Ember nemzetsígh
 Meszeb mész e' Világhból.
10. Hová meztlen ? Illyen kíptelen ?
 Hova ? hová ? köll mennyi.
 Ah, Itiletre, Az Úr színnyire :
 Josaphatban siettnyi.
 Jaj meg köl halnod, Ha azt köl látnod,
 Urunk fog haragudnyi.

11. Már mind ott állunk, Mindent meg látunk,
Féltünkben úgy rösztetünk.
Sirunk, jajgatunk, Kétszighatúl várunk,
Másfele nem mehetünk.
Melly nagy filelem ! Ah veszedelem !
Eörökre Itíltetünk.
12. Meglobban a' Föld, Ugy száraz, mint zöld,
Mint Poszdorja lángoznak.
Kövek és völgyek, Kemény ércz hegyek
Olvadnak, mint ón folynak.
Nagy ropogással, Iszonyudással,
Romlanok, hasadoznak.
13. Magos Fölyhókbúl, Hetedik Éghbúl
Itíló Biró leszál.
Szentek, szentivel, Szép seregivel,
Levegő Éghben meg ál.
Gyönyörüsége, Nagy ékessége,
Ebben mocskot nem talál.
14. Réghi Próphéták, Szent Patriarchák
Dicsírik magasztalyák
Gyöngé szüzekkel, A' több Szentekkel,
Feihaitva körül állják.
Számptalan Angyal, Szárnyos Archangyal,
Finyessen udvarolják.
15. A' szelid Bárány, Már mint Oroszlány,
Sententiát ki mongya,
Kegyes az jókhoz, Híja magához,
Országát nekik aggya.
Gyertek Attyámnak, Áldotti annak,
Birjátok, ez a' zolgya.

16. Jaj Jaj ! Gonosznak, Csalffa Hazughnak,
 Mennyetek örök Tűzre.
 Átkozottaknak, Mongya azoknak,
 Pokolnak míllysígre.
 Ell van kízítve, Rígen rendelve,
 Mennyetek szenvedésre.
17. Meny s-Földnek Attya, Ki Lölköm láttyo,
 Szány megh röttögisemben.
 Szent víred mossa, Bűnöm oszlassa,
 Tégy az jók seregiben.
 Szent, szent, szent mongyam, Uramott ál-
 Eörökint fönt Mennyéghben. gyom

c) *Az eörök tűzről, pokolról való harmadik emlékezet.*

1. Vaj honnand kezgyem, mely részt vegyem,
 Elő : Pokoly kínnyánok,
 Bár gondolkodom, De ki nem mondom,
 Kemínysígit zárjánok.
 Ujonnán többül, S mindenkor bőül
 Számos volta Jajának.
2. Angyalbul Ördögh, Lett förtelmes Dögh,
 Luciferbül Luciper.
 Még most is kevés, Rút füstös szemily,
 Mongya maghát Jupiter.
 Kevilyisinek, Fönt hitsíGINEK,
 Zolgyát veszi ezerszer.
3. Kinlódik, kínoz, Irigy és gonosz,
 Sokabb ennek szolgaj.
 Mennyei karbul, Drágho Trónusbúl
 Kik leestek, Társaj.
 Bizony rút Nemzet, Vetkijet fizett,
 Kárhozatnak fiai.

4. Tüzet okádnak, Békákat rághnok :
Kígyót, kígyót kígyókban.
Nincs az a Rutságh, Nincs oly ocsmányságh,
Mardoznak fájdalmokban.
Istent átkozzák, Sűt szidalmazzák,
Tűz, kígyóves Házokban.
5. Temerdek fíreg Ollyan mint míregh,
Megtöltve Sárkányokkal,
Teli kaszákkal, Éles vasakkal,
Rakva van Borotvával,
Olly nagy kígy nincsen, Mégh veszály sincsen,
Melly nem volna azokkal.
6. Ah illyen helyre ! Ippen Eörökre !
Jutt az Emberi Nemzet !
A' Gonosz Világh Kit mondánk hívságh,
Utolyára így fizett ;
Mízirt ád mírget, Vérszopó kígyót,
Eörökín való Tűzet !
7. Itt lészen sirás, Kegyetlen rívás,
Fogok csikorgatása,
Attya a' Fiát, Anyja leányát,
Átkozván kiáltása
Hallik messzire, Pokol Fölgyire,
Lölköknek rikótása.
8. Bár e' Világhra, Iszszonyusághra,
Bár ne születtek volna,
Sem szabadulást, S-jobbra fordulást,
Remínysíget ki szólna,
Olly mestersíget, Vagy serínysíget,
Nincs, nincs, ki, kigondolna.

9. Pogány Császárok, Réghi Királyok
Zokoghva siránkoznak.
Sardanapalus, Vespasianus,
Dus gazdag szomjuhoznak.
Talám Salamon. Véle Absolon.
Talám együtt Jajoznak.
10. Amaz Ciceró, Rómaj Biró,
Marja tagját, szaggattya.
Mint Virgilius, Ugy Ovidius
Verseit most sirattya.
Kinsit Darius, Amaz fő Indus,
Ottan nem osztogattya.
11. Vitéz Achilles, Elmís Ulysses
Keserghi pogányságát.
Nero, Pilátus, Zsidó Pontius,
Érzi már Biróságát.
Ki ki mint tette, Jutalmát vette
Szenvedi Bujasságát.
12. Akárki lássó, Nincs ennek másso.
Nincs világhon illy Rabságh.
Rab meg szabadúl, Uttyára indul,
Ez minálunk nem Ujságh.
Ebből soha sem, Nem láttyo azt szem,
Mert eörökínvaloságh.
13. Nagy vak sötítsígh, Iszonyú mílysígh,
Ez helyen uralkodik.
Eösze szorulva, Mint Heringh, nyomva,
Prósölt Test nyomorkodik.
Ki nem gondolhad, S meg sem fontolhad.
Szegíny Lélek kínlódik.

14. Nincs annak víghe. Jaj nincs olly Ige,
Melly kimagyarázhossa.
Elmíhez nem fér, Nyelvben nincs olly ér.
Valaki meg mondhassa,
Melly keserűség. Szomjuságh, éhség,
Vagy előszámlálhossa.
15. Szíve meg reped, Ippen ell eped,
Láttyo kedves Baráttját.
Fiát, Leányát, Eöcsit, Rokonyát,
Marczangollyák sajáttját.
Menyit, Hugait, Testvér Báttyait,
Szerelmes Annyát, Attyát.
16. Bizony Fájdalmas, Illy sors siralmas,
Még csak megh gondolny is.
Meg esik a' sziv, Sűt kihez az hív,
Szüksigh siránkodny is.
Ez Ábrázolást, Írást, rajzolás
Megh lád holtod utánis.
17. Illy Sententia, Légyen Gratia,
Én reámis ne szálljon.
Szent Haromsághnak, Isten Fiánok,
Akarattyán de álljon,
Szűz szent annyáírt, Szó szóllásáírt,
Válosztokhoz számláljon.

d) *A' mennyei eörökös boldogsághrul való
negyedik emlékezet.*

1. El ragattatom, Ki sem mondhatom,
Szent Pállol méltóságát,
Megh nem mírhetem, Föl sem írhetem,
Az Egek Magosságát.
Le nem írhatom S-ábrázolhatom
Tündöklő uraságát.

2. Szem nem láthattya, Fül nem halhattya,
 Napnál szeb Finyessíghít,
 Fűveb Aranynál, Dragháb Gyémántnál,
 Pompássob ékessígit
 Vagy ki mondannyi Avagy szóllannyi,
 Nem lehet Dücsősígit.
4. Attya Jobjára, Fiu Ballyára,
 Szent Lélek ül középen
 A' szent Háromság, Isteni Jóság,
 Három szemíly : egy ippen.
 Tönnend magábon, Fönt Thronusában
 Uralkodik ekképpen.
4. Itt coronázso, S-meg magyarázso,
 Szent Háromság Leanyát. •
 Fiu Istennek, Szentek Szentinek,
 Szeplőtelen Szűz Annyát.
 Mennynek és földnek, Széles tengernek
 Kegyelmes kisAsszonyát.
5. Fínyes Angyalok, Istrását álók,
 Püspökök jelen vannak.
 Szűzzel Confessor Martyrral Doctor,
 Áldgyák Istent : imádnok.
 Égő Seraphim, Szárnyos Cherubim,
 Szerelmekben lángoznak.
6. Kilencz Karokkal, Notát, azokkal.
 Álmélkodva zöngenek.
 Hegedü szókkal, Harffa : Lantokkal,
 Véghetetlen pöngenek.
 JESVS CHRISTVSBAN, Fölsíges Urban,
 Eörökin Eörvendenek.

7. Nincsen itten Tél, Fergetek vagy szél
Nincsen itt nyomoruságh.
Nincsen Irigysígh, Eörök csendessígh,
Vagyon itt nagy méltóságh,
Szivbül Buzgóságh, Ajtatosságh,
Vagyon csupán Uraságh.
8. Szempillantásigh, Egy orácskaigh,
Tested ha sanyargattad.
Éltedben egyszer, Kétszer, vagy többszer
Rosztúl magad megvontad.
Most annak Díját, Szép koronáját,
Most veszed, ell sem rothad.
9. Böcsi Aranyinak, Nincsen Rubintnak
Gemántnak, vagy Smaragdnak,
Drágo köveknek, Igaz Gyöngyöknek,
Nincs neme klarizoknak.
Ehöz csak Árnyík, Hozzá mért vágyník,
Csak maragyon magánok.
10. Fínyesseb napnál, Drágáb Aranyál,
A' Mennyei Boldogságh.
Eörökín nized, Mégis azt viled,
Egy orányi méltóságh.
Mindenkor szépül, Nagyobra épül,
Illyen a szent Háromságh.
11. Bölcsességivel, Épületivel,
Salamon fére állyon,
India kincsel, Sámson erővel,
Bár semit se számlállyon.
Elmílkedéssel, Demosthenessel,
Méltán hátro maragyon.

12. Ez olyan mint Füst, Arany vagy Ezüst
Nem is hasonlithattnyi
Mert nagy szépsigit, Eörök Éksigit,
Ki sem magyarázhotnyi.
Elmíhöz nem fér, A' ki evvel bír,
Meg nem lehetett fokhatnyi.
13. Egy Bujaságírt, Vagy gondolatírt,
Mért köl hát el vesztennyi.
Hivalkodásírt, Kis mulatságírt,
Ettül el rekeztettnyi.
Mulandó jókírt, Rut kevélysígit
Jaj! ettül meg kel válnyi.
14. Nagy vakmerősígh, Magábon Insígh,
Gyárló Testnek engednyi.
Meg zaboláznod, Nagyobbra hághnod,
Köll: ha föl akarsz mennyi.
Méltó szenvednyi, Eztett kergetnyi,
Az után hozzá jutnyi.
15. Szálly hát magadban Kelly föl azonban.
Fontold meg jól szivedben.
Egy óracskaírt, Mulandósághirt.
Ne merülj el vítkekben.
Gonoszt tégy fére, Ugy juthacz erre,
Ugy Eörvendezhez Menyben.
16. Szánd, bánd Vétkeid, Lölköd sebeit,
Törültesd ki könyvedbül,
Mongyad: vítkeztem, Sok Gonoszt tettem,
Bocsásd meg kegyelmedbül.
Mellyedet verjed, Uradott kírjed,
Szívbeli Szeretettbül.

17. Többször nem vétesz, Gonoszt nem tétesz,
 Fogadást tégy Lelkedből,
 Így Mennyországban, Magosságban,
 Ehetül mannajában,
 Kit a' szentekkel, Dücsőíttekkel
 Kostolhacz meg summában.
 Zöngljed azokkal Sok Angyalokkal,
 Dücsősígh Magasságban.

4. AZ IRGALMAS, KEGYES SZEPLŐTELEN SZÓ-
 SZÓLLÓNKHOZ: PATRONÁNKHOZ, BOLDOGSÁGHOS
 SZŰZ MARIÁHOZ VALÓ FOHÁSZKODÁS.

1. Már nyelvem röbögh, Szívem is pihögh,
 Pennám ell húl markombúl.
 Elmém el kábul, Magam mint fábul
 Vóník ; s-kemény márványbúl.
 Le nem írhatom, Ki sem mondhatom,
 Sem szóbul, sem írásbúl.
2. Ennek nagy nemit, Nagyobb érdemit.
 Vallyon ki nem hallotta.
 Gyöngé szépsígit, Kegyelmessíghit,
 Szent Dávid is mondotta.
 Irgalmassághát, Nagy Méltóságát
 Ki, ki praedikállotta.
3. Kegyes mindenhez. Ember, Bűnöshöz
 Betegek gyámolója.
 Attya s-Fiúnál, Szent Háromságznál,
 Hathatós Pártfogója.
 Szegény nyájának, Magyar Országának,
 Választott szószóllója.

4. Tuggya Szent István, Nékije hagyván,
Egyedül azért szánnyo.
Még h mibben vanis, Nem lenne azis,
Ha nem volna ez Annya
Oh Magyaroknak ! Bűnös Fiaknak !
Légy eörökös Aszszonya.
5. Bár el kárhoztál, Ha megis holtál,
Térden megy Szent Fiához :
Könyörögh írted, Engedye vitked,
Sír, s-le burúl lábához,
Úgy engeszteli : Annyát kedvelli,
Ád : s-megh tér Gratiához.
6. Irgalmadbul agy, Mert bőv : s-igen nagy,
Ne vond el malasztodat.
Drágho emlődbül, Édes Tejedbül
Részesicsd szolgálcskádót !
Csak csöpöcskéje Annak ereje,
El törli mocskaidott.
7. Nem érdemlettem. Ha miríszlettem,
Ezekért fohászkodnyi.
Hol a' kegyessigh, Csendes szelidsígh
Oda köl ragaszkodnyi.
Tuttam : e' Szűzhez, Kincses eszközhez,
Bátron folamodhatnyi.
8. Nem vólt, nem is lesz, — Jutalmat is vesz,
Ki ennek esedezik.
Batron ehetik, Fekhet, ihatik,
Ki Palástyával fődzik.
Ezen forrásbúl. Eleveny kutbúl
Igyik : nem szomjuhozik.

9. Még e' világis, Hamu : porráis
El sülledeet volnais.
Te közben jártál S - úgy munkálkodtál,
Nem vólt ki megszánna is,
Árnyékod alatt. Mint kőfal alatt,
Szállott ránk Irgalmad is.
10. Veszedelmekben, Förgetegeekben
Egyedül vagy esendessígh.
Haborusághban, Rémült futásban,
Bizonyára Békessígh.
Betegsigeekben, Vagy Insígeekben,
Mindeneknek egissígh.
11. Oh vané : olly szív ! Ki ehöz nem hív !
Havan : méltó Horoghra.
Tisztességiirt, Szűzességiirt
Álly elő : vagy Pokolra.
Meny ell színyirül, Föld kerekirül,
Meny ell ezer kínokra.
12. Melly alázatos, És foganatos,
Ingyen tett könyörgisse,
Csak az nem tuggya, Ki nem fogagya,
Buzgó esedezísse.
Tilos ne légyen, Értünk mitt tegyen,
Szent Fiához meníse.
13. Már mi minnyajon, Legyünk bár hányon !
My segítségül hívunk.
Vagy fordul jóra, Avagy gonoszra,
Legott téged kiáltunk.
MÁRIA Annnyánk, Édes Patronánk,
Jüj el ! jüj ! Légy oltalmunk.

14. Nincsis kítségünk, Hit, Reminségünk,
 Sút meg sem szigyenülünk.
 Ha fogyatkozunk. Lész mingyárt utunk,
 Azon hozzád röpülünk.
 Nagy Imádsággal, Burult Orczával,
 Bűnösök meg kilelünk.
15. Minyájon Holtigh, Kicsinytül Nagyigh,
 Annyai Gratiadban,
 Magunk ajánlyuk Tüledis várjuk
 Mennyei Boldogságban.
 Ott Dícsírheessünk, Eörvendezheessünk,
 Veled a Magosságban.

Amen, úgy légyen.

O. A. M. D. G. B. V. M. H.

Versus no 328.

5. [DÜCSŐSÉGHEZ SZENT ISTVÁNY ELSŐ MAGYAR
 KIRÁLYNAK : ÉS SZENT IMRE HERCZEGH FIÁNAK
 ÉLETEKNEK CSEKÉLY LE ÁBRÁZOLÁSA.]

1. Geyza nagy Herczeghnek : Szent István Attyának,
 Körösztény vérontó : rettentő Hadának
 Sok országot emiszt mírge Haragjának.
 Jaj hírt hoz Rómának : úgy Pannoniának.
2. Artotlan Testekben : karjok förtőztetik,
 Tűz : Vassal : koplyákkal : országunk emísztik,
 Sok Annya míhíbul : gyermeket kimeczik,
 Hegyen : völgyön : mezőn egyaránt kergetik.

3. Magais az Herczegh : ezeket követi,
Vitéz seregivel : mindenüt öleti ;
Irtóztató nevit világhra terjeszti,
Rímülissel hírit sok fele ereszti.
4. Noha nem sokáro rossz Tettit : meg bánnyo
Cégéres vítkeit sirattya : meg szányo,
A vak pogányságot magarul lehánnyo,
Az egy igaz Istent isméri : s-kívánnya.
5. Sarolta Aszszonyal : Szerelmes Társával,
Udvarj népivel : úgy nagyob Hadával,
Igaz Hitre megtér : sírás : zokogással,
A Bálványozókat : kergeti kargyával.
6. Azért Templomokat akar Építtetnyi,
Sarolta Aszszonyal Papokat be hoznyi,
Sok szerzeteseket : Hazánkban plántálnyi,
Az Isten Igijét : mindenüt hirdetni.
7. De Sz : Istvány Martyr megjelen stolában,
Sarolta Aszszonyal szolla Pap ruhában
Hogy elő nem mehet Gyeyza szándékjában,
Mongya : nem építhet Annyaszentegyházban.
8. Mert karjai Vérben megförtözve vannak,
Valamint régenten nem vala Dávidnak
Szabad építennyi : úgy neki : se annak,
Nincsen helye nálok ilyen áldozatnak.
9. Jol lehet Istenes magha szándékjában,
De elő nem mehet czéllyában : s dolgában,
Mert ellenközöi vannak az Országban,
Sok erős férfiak hatalmas Hadában.

10. Hanem nem sokáro : Sarolta míhiben
Fogad egy szent Fiat, ki lészen kedviben.
Nem csak Apostol lesz : üll király székbén,
Istvány neve lígyen : szent körösztlésben.
11. Ez Papista Hitre hozza az Országott,
Mint kicsintül foghvást nagyigh : a' Scytákat,
El rontya : el töri : hamis Bálványokat,
Eő szép rendben hozza : szegény magyarokat.
12. Ez meg ékesíti : Hazánk Püspökökkel,
Igaz Praedicálló sok szerzetesekkel,
Oktattya: neveli : szelid erkölcsökkel
Imágyák az Istent szívvel, egy lélekkel.
13. Kilencz százon fölül ez hatvan kilenczben,
Születik Szent Istvány király : Esztendőben,
Szent Albert Püspöktül körösztlő vízben,
Istványnok nevezij : Istennek nevében.
14. Megkörösztlötetett Esztergom várábon,
Angyalok eörözik : van Isten markában,
Első szava vala JESVS a' szájábon,
Neveli szent Albert : így minden órábon.
15. Második szavábon híjá Attyát Tata,
Azért építettett : amaz hires Tata ;
Úr Isten Geyzánok nagy Eörömitt atta,
Illy drágho Gyümölcsöt Saroltánok hatta.
16. Azonban az Herczegh Gyeyza Eöregedik,
Úgy Istvány Fiais : gyengén nevelkedik,
Az Ország gyűlése : mindenütt hirdetik,
Szekiben holtávol : Istvány ültetthik.

17. A' mintis szándékját könnyen véghez vitte,
Az Herczeghség helyett : királyáiis tette,
Eöröm : Dücsőséggel : Szekiben ültette,
Ezt az egész Ország holtaigh szerette.
18. Az Hat százon föllül : hetven hetedikben,
Geyza Herczegh meghal : Abrahám kebliben
Vitetik eörömben : a' magos mennyéghben,
Szent, szent, szent énekli : az hetedik Éghben.
19. Erösülvín azért nagy királyságábon
Egyedül a' vala : eő gondolattyábon,
Miképpen bé hozza egész országábon
Az egy igaz hitet : széles határjábon.
20. Szövetsíget vetet Fü Fejedelmekkel,
Bikessíget szerzett minden Nemzetekkel,
Ellene állóknak : halált Fegyverekkel,
Tégyenek nyakokra mingyár serénységgel.
21. Ki bocsajtyo azért eő Parancsolattyát,
Ki aggya : ereszti nagy Sententiáját,
Valaki meg szeghi : erős akarattyát,
Halállol fizeti : ellenkező zolgyát.
22. A vak Pogányságot fére tegye minden,
Mert Három Személyben vagyon csak egy Isten,
Ehöz fohászkogyík s Imágya szívesen,
Külemben nem mehet Eörök Dücsőssíghben.
23. El küldi azomban Astricust Romabon,
Tellyes bizodalma lévén Szent Pápábon.
Nyolczadik Benedek vala egy magában,
Hogy részesülhetne kegyes Aldásában.

24. Fű Apatur vala : híres Szent Martonyban
Kit Tricusnek híták nagy Pannoniában,
Akkoron már Érsek vala Kalocsában,
Szent életet viselt e' tönnend magában.
25. Nyolczadik Benedek nem tsak ada áldást,
Vigyen Apostoli Titulust : ajánlást :
Érdemes Feire tégyen koronázást,
Soha meg nem szeghi ezen fogadását.
26. Az alatt az Angyal megjelen Papanok,
Mely koronát készít a' Lengyel királynok,
Kitt neveztek vala akkoron : Miskánok,
Azon szent koronát : külgye Sz. Istványnak.
27. Nagy eörmömmel azért : Astricus Romábúl,
Vissza tére : s mene szép Tartományábúl,
Elejben a' király, méne Esztergombúl,
Sok Papok serege tódúl az Országhbúl.
28. Kupa Herczegh pedigh : ellenközö lévén,
A sok Pogányokat : oldalához vévén,
Eördögh Bálványinok : áldozatot tévén :
A körösztenységet Fegyverrel öldözvén.
29. A szent király pedigh ezeket meg halván,
Erös Hadaival Táborbanis szállván,
Generalisságot : Venczelinek adván,
Humintot és Páznát : Kapitánt választván :
30. Istennek ajánlya elsőbenis magát,
Körülötte levő hatalmas nagy hadát.
Aggya szent helyekre, nyerendő Praedáját
Megis gazdagéttya : sok Fundatioját.

31. Megütközik azért a' Pogány Kupávol,
Venczelinus feit elüti kargyávol,
Föl veri : el nyeri minden Praedájávol,
Tészen tiszteletet Istennek szájávol.
32. Annak gonosz Testit föl is nígyelteti,
Veszprim, Esztergomi kapura függeszti,
Győr, Gyula Fehérvár falára titeti,
Kupánok a' zolgyát e' szerint fizeti.
33. Ezen sok Praedabul : Szent Martonyt építtik,
Pannonia hegyre : tüle helyheztetik,
Sok faluk hozzájo : királytul adatik,
Az Hitet tanácsák, azért fundáltatik.
34. Dézmáit is ehez : egész Szirmiánok,
Hogy ezen szent Szerzet végye : és Somogynak,
Adá Szent Benedek kegyes Fiainak,
S keményen meg hagyá előljáróinak.
35. Terjeszszék : hirdessék : az egy igaz Hitett,
Nevellyék erkölcsben a' körösztenysigett
Gyomlállyák mindenütt az Eretneksigett
Kövelték, követik : tisztult tehetsigett.
36. Enyihány születtye Giszela Aszszonytól,
Szent Istványnok vala eő királynéjátúl,
De szent Imre Herczegh : kivált mindazoktól,
Áldásátis vette Meny : s-Földnek Urátúl.
37. Mint Seraphim ígett Isten szeretetben,
Ezt latván az Attya : sira eörömiben,
Jobban erkölcsödgyék : föl nevelésében,
Regulátis szaba : mint éllyen éltében.

38. Egykoron azomban király : az Herczeggel,
Szent Martonyban mégyen tellyes serinsíggel,
Előre a' Fiát küldi frissességgel,
Eörmömmel is el mégy : engedelmessíggel.
39. Szolnak az Harangok, Processio mgyen
Elejben királynok : Tiszteletet tégyen,
A szent Szerzet tüle áldozatot végyen
És gratiajában álhotatos légyen.
40. Akkor a' szent Herczegh : csókollya rendiben
A szerzeteseket vígan : s' Eörmömben,
De nem egyaránsó cselekedetiben,
Külömböz : szeretett s-csokolás tettiben.
41. Kinek csak egy csókot : kinek kettőt nyujtott,
Kinek hármot : négyet : szívbül osztogatott,
Maurusnak hétt csókot : orczájáro nyuitott,
Ez Dolgha Attyánok almélkodást hozott.
42. Titkossan Fiátul kérdi : okát annak,
Megfelel az Herczegh : azért a' Maurusnak,
Hét csókokat ada : hogy a' Kalastromnak,
Szerzetessi közzül : nem ismir Tisztának.
43. E gyermekségétül maratt szűzessíghben,
Nincsen máso annak az egész szerzetben,
Mindenek fölöt van Istennek kedviben,
Számláltatik azért szűzek seregiben.
44. Szent György Templomábon : több között Veszprinyben
Imádkozik : zokogh : langúl a' sziviben,
Jelentésül kéri : bizik Isteniben,
Mely dologh legh inkább kedvesebb színyiben.

45. Hogy eő azt követné : tellyes Életiben,
Fogadást is teszen : szent könyörgésiben,
Megis lött : szózatot hallya füleiben,
A' szűzességh volna Istennek kedvében.
46. Szolgájának pedigh keminyen meg hatta
Ez Hallást ne mongya, megis parancsolta
A'mintis hívsíggel szollást meg tartotta,
Mégh az Herczege élt, senkinek nem monta.
47. Megis tartá aztott : noha az Attyátúl,
Meg ne vonnya maghát a' sz. Házasságtul,
Országgh ne maradgyon : holtával : Árvájul,
Idegeny ne légyen Parancsolattyátul.
48. Engedelmeskedik aztis megcselekszi,
Királyi nemzetbül Felesíghit veszi,
Itt is az Úr Isten : segítsígit teszi,
Vigasztalás nélkül tüle nem ereszti.
49. Szent Lélek sugárlást sziviben Társának,
Jelenti nincs másso Herczegi Urának,
Azért agyon eőis helyt a' Tisztasághnak,
Kedveskedgyék azzal : Meny : s-Földnek Urának.
50. Élnek azért ketten a' szent : Házassághban,
De nem förtőztetnek : vítkeknek mocskábon,
Mint Testben öltözött : Két Angyal voltábon,
Részesül mint kettő : Szűz koronájában.
51. De a' kívánt halál : szent Imrét elvette,
Székes Fehérvárott : koporsóban tette :
Kitt noha az országgh : fölöttéb szerette,
A Fölséges Isten : e virágott szette.

52. Szent Istvány királ is eöreg h üdeiben :
Sok fárodsagiban : lankad ereiben,
Közelít az Halál : érezi Testiben,
Azért gondolkodik : kit tégyen Helyiben.
53. De senki sem vala : ki üllyön szé kiben,
Nemis vala méltó : részesülísiben :
Hasonló nem vala hozzá szentsighiben,
Az egísz országhnak egísz seregiben.
54. Azért Püspököket elejben : hivattya :
Sok szerzeteseket : egyben szólíttatya,
Ezekkel Tanácsát : kérdísít foltattya,
Kinek hol elmíje s-járjon akárttya.
55. Elegendő Tanácst ezek sem adánok,
Mert hasonlót hozzá : ippen nem talál nak,
A' ky nagy hasznáro lenne az Országhnok,
A nagy sírás miat : helyet sem talál nak.
56. Le fekszik a' Király Halálos ágyában,
Ezen az Angyalok : viszik Mennyországban,
Egyedül remínye : a' Szűz MARIABAN,
Kíri, Patronája légyen az Országhban.
57. Ennek praesentaljo szentölt koronáját,
Ez : szent Palástyávol : fögye bé hazáját
Engesztellye Isten : föll gerjet Haragját,
Bírja : Vezérellye : el hagyott Magyarját.
58. Püspök, szerzetesek, környös körül áll yák,
JESVS, MARIA, Joseph mongya : azt meghalyák,
Kimene szent Lelke : Istennek ajánlyák,
Tírdekre burulva Requiemet mongyák.

59. Szent Testit pedighlen Székes Fehérvárban :
 Hatokon Püspökök : vívín Templomában ;
 Sírás és zokogás : van Magyar Országban,
 Szent Imre Fiához zárják (a') kriptábon.
60. Tündöklött, tündöklík tellyes sok csudával,
 Szent Imre Herczeggel, szerelmes Fiával.
 Hozád fohászkodunk e' szegény Hazával
 El hagyott Magyarok : sok ezer számával.
61. Midőn így versezek : e csekély munkámban,
 Meg ne botránkozzál fogyatkozásában,
 Ércse : s-helyre hozza : minden Punctumában
 Bölcs elméd : s-magammal vegyed Grátiában.
62. Nincs ezüst : Aranyom : ily Fű Apaturnak,
 Kivel kedveskedgyem : de szüki sincs annak
 Nálod : csak azt kérem : légyen Gratiádnak
 Helye : és parancsolt nékem teszolgádnok.

O. A. M. D. G. B. V. M. H.¹

[PannonIa hegYn fŰapat Vrnak szentI napIán egIssIget,
 tIsztan ; szIVessen kIVan apreCaL VarkonI aMaDe antaL.]

¹ Omnia ad majoiem Dei gloriam Beataeque Virginis
 Mariae honorem.

JEGYZETEK.

I. VILÁGI KÖLTEMÉNYEK.

Amade Antal világi költeményei kéziratban maradtak ránk, egyes lapokon, úgy, ahogy fogalmazta őket. Fiának, Amade Lászlónak életrajzához keresve adatokat, a két költő leszármazottjának, néhai dr. gróf Üchtritz-Amade Emil cs. és kir. kamarásnak, volt orszgy. képviselőnek családi irattárában, a bösi (csallóközi) kastélyban bukkantam rájuk. Okiratok és számadások közül, birtokok és pörök szerint jól rendezett irat-csomókból kerültek elő Amade Lászlónak sok ismeretlenül maradt versével együtt; az *i-ző* nyelvjárás jó kritériumán túl az apa jellegzetes, de nehezen olvasható írását nem volt nehéz fiának szép betűitől elkülönítenem.

Nem volt meglepetés, hogy e versek előkerültek. Amade Antal vallásos költeményein kívül, amelyeket már félszázad óta ösmerünk, 1906-ban egy világi verse is napfényre került; sejthettük, hogy többet is írt; de öröm volt, hogy a versek jobbakk, mint a barokk-kor legtöbb főúri lírikusának költeményei.

A világi költeményeket tehát — egynek kivételével (4. sz.) — Amade Antal eredeti kéziratából közlöm. Kettőt viszont (16. és 17. sz.) Négyesy László jóhiszemű tévedéséből már kiadott Amade László versei között. A kéziratok helyesírását gondosan megtartottam. A költemények keletkezési időpontjának megállapításához csak kevés támasztékom volt; minthogy egyes lapokon, fogalmazványban maradtak ránk, sorrendjük e kötetben önkényes. Az első házasságához fűződnek, tehát 1702—1705. körül keletkezhetnek. Utolsó világi versének kelte 1736. Az Eszter-vers a húszas évek elejéről való lehet, mint-hogy Viczay Jób 1723-ban házasodott meg,¹ e köré soroltam a hédervári költeményt s utána egy víg mulatozásról szóló töredékeket. A soproni vers dátumát Bárány Péter halálának időpontjából állapíthattuk meg.

A szögletes [zárójelbe] tett részeket (a szövegben és a jegyzetek közölte változatokban) Amade Antal törölte.

¹ Amade Antal 1723. június 4-én gratulál Viczay Jób házasságához. (Héderváril.)

1. **Erős Murány várát . . .** Egész szóláskészletével Gyöngyösi hatását tükrözi. L. erről a *Bevezetést*.

2. **Megbocsáss virágom . . .** Első strófáját külön lapon találtam, helye azonban tartalmából és összefüggéséből kitetszik. A versek előtt álló kétsoros, rímes címet a XVII. század német énekgyűjteményei tették divatossá.

3. **Töredék.** Első strófái hiányzanak.

4. **Hol csavarogsz elmém ?** A versfőkben : HORVAT ROSALIA. — Kéziratát az Orsz. Széchenyi-Könyvtárban Kerestély Olga találta meg s Amade László életrajzában (Kolozsvár, 1905. 9—11. l.) adta ki. Könyvtári jelzése azonban („Kézirattári növedéknapló, XVIII. sz. é. n.) nem volt elegendő, hogy a kéziratot megtaláljam ; hasztalan kerestük. Ezért Kerestély szövegét vettem át. 5—6. strófáját Amade Antal végrendelete is igazolja : a már kuruc Nagyszombatból „ellenség földjére“ jön Amadehoz a levél, hogy „légyen új kedvecske“ első szétválásuk után. Nagy-Győr *vég vára* valószínűleg *végvára* s annál inkább, mert Amade *i-ző* nyelvjárást beszélt és sokszor írt is.

5. **Nincsen állandóság . . .** L. *Mur Vénus* II. 41. versszak és EPhK. 1899. 432. l.

7. **Tűz és Víznek le ábrázollása.** A 9. strófa tudatos művész alliterációi e korban még nagyon ritkák.

9. **Hamissággal, csalárdsággal . . .** Egyetlen dallamos, barokk-formájú verse, félrímekkel. A 6. str. utolsó sora egy szótaggal hosszabb : a *már*-t ezért tettem zárójelbe. A 7. str. utolsó szava érthetetlen.

10. **Állhatatlan szerelemről.** 12. str. *Tujában* — érthetetlen. 16. str. 2. sor. *Manczuskám* után a kéziratban N. N.

11. **Elébb kiszáradnak . . .** A 30—37. str. vonatkozásai ma már érthetetlenek. — A 67. str. 3., 71. str. 2. és 75. str. 2. sorában egy-egy szó olvashatatlan.

12. **Szent Eszternek dícséretéről.** Amade unokaöccse, Viczay Jób, 1723-ban feleségül vette báró Ebergényi Esztert, E. László császári tábornok († 1724) és Gr. Széchenyi Julianna leányát. Özvegységre jutása (1734) után B. Amade László is szerette volna feleségül venni. Az I. rész 1—43. strófa két példányban van meg. A teljes példányban az itt [zárójelben] közölt 10. strófa nincs meg. — A II. rész kipontozott sorai a kéziratban olvashatatlanok. A 4. str. 6., 15. str. 2., 17. str. 3., 20. str. 4. sorában egy-egy olvashatatlan szó. — A II. rész kilenc soros versszakait helykímélés végett mi szed-

tük hat-hat sorba. — A III. rész 3. strófa *mentikaji* érthetetlen, a 12. strófa 3. sorában egy szó olvashatatlan, így a sor sem érthető. A 20. strófa 212 versről beszél; az I. rész 10. strófáját nem számítjuk s a II. rész Balassa-strófáit 3—3 versszaknak vesszük, 63, 132, 20 = 215 vers.

13. Delilára a méltóságos Asszony. A vers előtt a következő megjegyzés: „Mgos Hédervári Udvarban Lakozó Tegyei Uram; Ugyan az Udvarban lévő Nagy Juditot magához kapcsolni és szép nyájas beszédire hódítani kívánnya egymással való beszédekkel illy ...“ alább: „Az el mult éczakán keveset aluttam. Jol megérz-elmémet. Sokat bász. for.“ A 4. strófa első sora eredetileg: *Isten hozzád, immár Mlgos Grófném.*

14. Töredékek. A közölt öt töredék mindegyike külön hasábon. Valami farsangi mulatozás eleven leírásának első próbálgatásai. Liptay fehérmegyei alispán a huszas évek végén Amade bizalmasa volt, ő kérte meg Amade László számára Orczy Zsuzsanna kezét.

15. Özv. Báró Amade Péternéhez. Amade Péter báró, Amade Antal legfiatalabb öccse, 1727-ben halt meg. Özvegye, Dergi Somogyi Erzsébet a huszas évek végéig sokat pörösködött Amade Antallal: a vers tehát legkorábban 1730 körül keletkezett. A három özvegye: Amade Péterné, az anyja, s nyilván bátyja, a sokgyermekes dergi Somogyi Leopold volt. Mi volt a versben emlegetett „szándék“, amely a fiatal özvegyet Sopronba vitte, nem tudni.

16. Mint páva jártam ... és 17. Én elmégyek ... E két verset Négyesy László jóhiszeműen Amade László versei között közölte (CXXXVII. és CXXXVI. ének, 356. l.). A kéziratokat, amelyek a Véghely-gyűjteményből csak jóval Amade László verseinek kiadása után, 1900-ban kerültek a Nemzeti Múzeumba, maga nem látta: a szöveget jegyzetei szerint (505. l.) Pintér Kálmán közléséből vette át (Abafi-féle Figyelő XV. és XVI. k.). A két ének eredeti kéziratát megvizsgáltam (Orsz. Széchenyi-könyvtár, 1212. Fol. Hung., 1900/10. növ. napló-sz.), Amade Antal írása. Egy íven van a kettő. Sorrendjüket tárgyuk miatt fölcseréltem. Mindkettőben feleségét gúnyolja: az szidta paraszti szokásait (16.) és az készült kolostorba. — A 16. számú költemény 2. strófájában *trádor*, *tradozány* l. a 3/b. számú vallásos költemény 6. strófájában is, a *trádor* még a 12. világi költemény II. rész 22. strófájában is. Amade László nem használta.

18. Lelovics László órácskája. Amade egyetlen világi verse, amelynek keltét is jelezte. Szentgyörgy = Iszkaszentgyörgy, Fehér vm.

D)-nek nevezem alább az alsókubini kéziratot, amelyet csak Paszlavszky közléséből használhattam. A *C*) és *D*) között csak helyesírási eltérések vannak. (*Féljen, fillyen*).

Kiadásunk a *C*)-kézirat betűhív közlése. Az 1—4. költemények Balassa-strófáit azonban helykímélésből mi szedettük hat-hat sorba. A fontosabb változatokat a következőkben adjuk:

1. **Élek, bús lélek.** *B*) és *C*)-ben megegyezik. — *A*)-ban címe: *Bűnös Léleknek* [buzgó] Félelemmel való Fohászkodási. — 1. strófa 4—5. sora: Mert sok jót vettem, De gonosz lettem. — 3. strófa 1. sora: Nagy kevélységgel. A 3. és 6. sor (*B*-ben is) fölcserélve. — 6. strófa 4—6. és 7—9. sora fölcserélve. — 7. strófa 1. sora: Tudom, a' Szentek. — 13. strófa 1—2. és 4—5. sora fölcserélve, 9. sora: *Térj* helyett *Légy*. — Az *A*) kézirat hajtásában Amade *László* írásával:

Tudom a' Szentek
Számos Szerzetek
Most vöttek Intelmeket,
hogy Ngd. méltóztassék . . .

D) Csak a 11—13. strófa.

2. **Fut a kereskedő.** 1. strófa 2. sora *A*. Nem nézi roszt üdö. — 3. strófa 4—6. sora. *A*. *B*. Ezerszer megcsal Bár szintén meghal, Néz szava járására. — 4. strófa 1. sor *A*. Erős vitéznek; 7. sor *B*. Egészlen. 9. sor *B*. tönnön. — 7. strófa 2. sor *B*. Mély lövéseket. — 10. strófa 5. sor. *B*. Az Hassa morogh. — 11. strófa 4. sor *B*. Majd hozza megyen. — 12. strófa 6. sor *B*. [Bár ved el minden nyáját]; 9. sor *B*. Noha köti. [El köl látnyi]. — 14. strófa 1—3. sor *B*. [Paraszt, vitézzel] [Kereskedéssel, Vitézkedéssel Paraszt mit nyersz ezekkel. — 15. strófa 7—8. sor *B*. [Itt nem köl hálnyi, Fölül köl várnyi.]

Az *A*)-kézirat csak a 2. költemény 5. strófájáig terjedvén, az alábbiak mind a *B*. változatai.

3/I. **Az üdők múlnak.** Gács Emilián bencés tanár figyelmeztet rá, hogy ez a vers nagyon hasonlít a *Cur mundus militat sub vana gloria* c. himnuszra, amelyet a hagyomány Szent Bernátnak, Bornemisza Péter Janus Pannoniusnak tulajdonít. Magyar fordítása 1582 óta szerepel kath. énekes könyveinkben; Amade Antal előtt azonban alighanem egy másik (Rambach *Anthologie* I. 354., RMKT. VI. 328. 1.) latin himnusz lebegett, mikor énekét írta. — *B*-ben ez a második költemény. De elébe van szúrva e megjegyzés: „Az Világh csak hívásgh NB. ez egy ellőre utána az Halál le ábrázolása és az Itélet következnek.” 3. strófa 1. sor: Nagy Bölcs Salamon. — 4. strófa 4. sor *D*. Gyöngé Főveket. — 6. strófa 8—9. sor. [Mind addigh űzte, mert nem enged senkinek.] — 8. strófa 6. sor. [Kínunk

mint szaporogyik]; 9. sor. Fújtogat, szaporoggyik. — 11. strófa 7—8. sor fölcserélve, 9. sor. Dolgaiban kegyetlen.

3/II. Világh részire . . . 1. strófa 1—2. sor. Világh négy részin, Temérdek földin. — 2. str. 9. sor. [Figyelmes a' mondasra] — 3. strófa 5—6. sor. És Huszon négyigh Búsított rohatóságában; 8. sor. Mégh akkor meg holt. — 5. strófa 6. sor. Leányok nem futkoznak. — 6. strófa 4. sor. Faiblis szoknyákat; 4—6. és 7—9. sor fölcserélve; 8. sor *D. Baviart.* — 7. strófa 9. sor. [Nem válogat, nemis ül] — 8. strófa 5. sor. Helena nem it. — 9. strófa 9. sor. Tovab mész. — 10. strófa 6. sor. Josaphatban [köl néznyi]; 9. sor. Az Ur fogh Hara-gudnyi. [Haraghra fogh fordulnyi] — 11. strófa 2. sor. [Majd földet falunk]; 4. sor. [Hajunk borzadoz]; 8. sor. Nagy veszedelem. — 12. strófa 4—5. sor. Kövek és hegyek, Nemes érez s-völgyek. — 13. strófa 1—3. sor. [Füsti és búzi M . . . rő *(olvhit.)* ízi Tűz : Tűz mindent megemészt]; 7—9. sor. [Elöte mindez Olly mint száraz lesz Olly mint Vizes a' föld] — 14. strófa 4—5. sor. [Martyr Confessor Pápák és Doctor] — 15. strófa 6. sor. [Attya áldotti, mongya.] — 16. strófa 1—3. sor. [Jaj Gonoszoknak Átkozottaknak] [Az Hamissoknak] [Ezekhöz mint Oroszlány.]

3/III. Vaj honnan kezdjem . . . 3. strófa 8. sor. [Mert hiti-szegett] — 5. strófa 5. sor. [Kínzó] vasakkal — 6. strófa 9. sor. Mírgét ad és nem mizet. — 9. strófa 3. sor. Ott Eördögök kínoznak. — 13. strófa 6. sor. [Bűnös Test prösölődik]. — 15. strófa 3. sor. [Maga láttya Rokonnyát].

3/IV. Elragadtatom . . . 4. strófa 3—6. sor. [Középet a' Szent Lélek] [Sz : Háromságot S-Istent, Világhot Minden jókot szemlélek.] — 7. strófa 6. sor. Itt vagyok; 7—8. sor. [Melly nagy Boldogságh] [Nincsen Gonoszságh] [Nincsen Uraságh] — 9. strófa 3. sor. [Azon Jók hoz csak árnyík]; 7. sor. Ezhöz. — 11. strófa 5. sor. [Vagy nagy erővel]; 7—8. sor. Demosthenessel Mint Achillessel. — 15. strófa 1—2. sor. [Szentek szentivel Szép seregivel].

4. Már nyelvem rebeg. 1. strófa 3—7. sor.
[Hol kezgyem méltóságát.
Vagy szépségirúl,
Vagy kegyelmirúl,
Szollyam vagy Irgalmasságát ?
Attya Fiúnál
Sz. Háromsághnál
Bűnösök Pártfogásátt]

A 8. strófánál a B. kézirat is végetér.

5. Geyza nagy herczegnek. Csak *C*, *D*. A *C* első fogalmazvány. Amade háromszor is nekifogott :

I. [Geyza nagy Herczeghnek Sz : Istvány Attyának
Sarolta aszszonynak kegyes Annyának
Scithák engednek : jó akarattyának
Nem tola koznak [?] kívánságának.]

II. Geyza nagy Herczeghnek Sz : Istvány Attyának
Sarolta aszszonynak szerelmes Annyának
[Scythiábúl ky jütt]
Engedelmeskednek seregi Scytháknak
Halál [Pogány] fele [Pogányságh] jó kívánságának
Rettentő Hatalmok Scytha Magyaroknak
Meg felelnek Pannon : úgy Romaiaknak.

III. A végleges szöveg.

7. strófa 1—2. sor. [De meg jelen Angyal Sarolta Aszszonynak Midőn gondolkodik Geyza Saroltával. — 8. strófa 3. sor. [Szabad ilyen okbúl.] — 12. strófa 3. sor. *D*. Oktattya : neveli : körösz-tény népekkel. — 13. strófa 4. sor. [Azon nevet vészi a' körösz-tölisben]. — 16. strófa 2. sor. [Sz : Istvány királis] — 18. strófa 4. sor *D*. Szent, szent, szent énekli a magos egekben. — 19. strófa 1. sor. *D*. Eöregbűlvén. — 20. strófa 4. sor. *D*. *mingyár* h. Igát. — 21. strófa 3. sor. *D*. *erős* h. föll tett ; *C*. [Halálnak fia lesz, Uij ki Bálvány . . .] — 23. strófa 3. sor. *D*. *vala egy* h. hivatik. — 24. strófa 2. sor *D*. Tricesisnek ; 4. sor. *D*. *e 'tönnénd* h. valóban. — 27. strófa 3. sor. Esztergombúl h. [Fehérvárrúl]. — 32. strófa 2. sor. *D*. Veszprimi, Istrogran ; 3. sor. *D*. *falára* h. kapukra. — 35. strófa 2. és 3. sor vége : köröszvényeket, Eretnékeket. — 39. strófa 4. sor. *D*. És kegyességében áldozatot tégyen. — 41. strófa 2. sor vége *C*. [ajakival nyuitott]. — 47. strófa 1. sor vége *C*. [koporsó zártáigh] — 54. strófa 3. sor. *D*. *kérdésit* h. eszméjét ; 4. sor. *elmije* h. szándékja. — 57. strófa 4. sor. *C*. [Ez eörökre bírja].

A KÖLTEMÉNYEK KEZDŐSORAI.

	Lap
Ah gyöngé virágom, többet nem is szólok.	31
A hátulsó járást gyakran tapogatják.	78
Alxion kösziklán, tenger közepében.	39
A tűz tüzet szeret, a vizet utálja	35
Az idők múlnak, esztendők folynak.	95
Az új esztendőnek minden részeiben.	73
Előbb kiszáradnak a Tisza vizei.	42
Elragadtatom, ki sem mondhatom.	104
Erős Murány várát szerelem megvette.	25
Élek, bús lélek.	89
Én elmégyek, hova légyek.	83
Fut a kereskedő.	91
Géza nagy herczegnek, Szent István atyjának.	111
Gondolod, hogy jégen házat építettél.	34
Hamissággal, csalárdsággal.	38
Hol csavarogsz elmém, hogy meg nem nyughatol.	32
Liptay uram is megadá a módját.	77
Már nyelvem rebeg.	108
Megbocsáss, virágom, oly kegyetlen voltam.	27
Megvallom, nincs nyelvem, kimagyarázhassam.	53
Méltó dícséretre Vörös Zsigmondné is.	78
Méltóságos Grófné, szép jó Viczayné.	64
Mindnyájan jól tudjuk, szerelem sérelem.	36
Mint páva, jártam.	81
Nemes szabad királyi Sopron városában.	79
Nincsen állandóság, csalárd most a világ.	33
Öt rend ezüst láncon.	84
Percegő órácskám ottan felejtettem	77
Vaj honnan kezdjem, mely részét vegyem.	101
Vén kínozó ördög.	76
Vígan van a gazda.	78
Világ részire, széles földre.	98

TARTALOM.

	Lap
Amade Antal.	
I. Élete	5
II. Költészete	17
 I. Világi költemények.	
1. Erős Murány várát	25
2. Megbocsáss virágom	27
3. Ah gyöngé virágom ... (Töredék)	31
4. Hol csavarogsz elmém?	32
5. Ninesen állandóság	33
6. Gondolod, hogy jégen házat építettél... ..	34
7. Tűz és víznek leábrázolása	35
8. Mindnyájan jól tudjuk, szerelem sérelem	36
9. Hamissággal, csalárdsággal	38
10. Alxion kösziklán, tenger közepében... ..	39
11. Előbb kiszáradnak a Tisza vízei	42
12. Szent Eszternek méltó, nagy dicséretéről	
Első rész	53
Második rész	64
Harmadik rész	73
13. Delilára a Méltóságos Asszony	76
14. Töredékek	
1. Liptay Uram is megadá a módját	77
2. Percegő órácskám ottan felejtettem	77
3. Az hátulsó járást gyakran	88

4. Vigan van a gazda	78
5. Méltó dícséretre Vörös Zsigmondné is	78
15. Özv. Amade Péternéhez	79
16. Mint páva, jártam	81
17. Én elmégyek, hová légyek	83
18. Lelovics László uram órácskájának leábrázolása ..	84

II. Vallásos költemények.

Ajánlás Sayghó Benedek pannonhalmi főapáthoz ..	88
1. Bús léleknek félelemmel való fohászkodási	89
2. A világ csak hiúság	91
3. A négy utolsó dolgok.	
a) A halálnak keserves leábrázolása	95
b) Az utolsó ítéletnek rettenetes napjáról	98
c) Az örök tűzről, poklról	101
d) A mennyei örökös boldogságról	104
4. Boldogságos Szűz Máriához való fohászkodás	108
5. Szent István király életéről	111
Jegyzetek	121

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR

SZERKESZTI CSÁSZÁR ELEMÉR

25. **Földi János költeményei.** Kiadta és bevezette DR. MIXICH LAJOS. 240 lap.
26. **Szentjóni Szabó László költeményei.** Életrajzi bevezetéssel és jegyzetekkel ellátva kiadta GÁLOS REZSŐ. 252 lap.
27. **Magyari István, Az országokban való sok romlásoknak okairól.** Kiadta FERENCZI ZOLTÁN. 278 lap.
28. **Földi János Magyar Grammatikája.** Közzéteszi GULYÁS KÁROLY 304 lap.
29. **Révai Miklós magyarnyelvi és irodalmi kézikönyve.** „A' magyar deáki történet.” Az eredeti kéziratból, részben első ízben kiadta, utószóval, tartalommutatóval ellátta DR. RUBINYI MÓZES. 120 lap.
30. **Bessenyei György. Az embernek próbája.** 1772 és 1803. Kiadta HARSÁNYI ISTVÁN. 196 lap.
31. **Apollonius históriája.** Kolozsvár 1591. Kiadta BEREZ SÁNDOR. 90 lap.
32. **Csiksomlyói iskoladramák.** Kiadták ALSZEGHY ZSOLT és SZLÁVIK FERENC 210 lap.
33. **Illei János. Tornyos Péter.** Kiadta ALSZEGHY ZSOLT. 73 lap.
34. **Kazinczy Ferenc. Az amerikai Podocz és Kazimir megtérése.** 58 lap.
35. **Sziveket újító bokréta.** XVIII. évszázadbéli énekes dalgyűjtemény. Kiadta VERSÉNYI GYÖRGY. 180 lap.
36. **Heltai Gáspár, Háló.** 1570. Bevezetéssel és szómutatóval kiadta TRÓCSÁNYI ZOLTÁN. 142 lap.
37. **Kazinczy Ferenc tübingai pályaműve a magyar nyelvről** 1808. Kiadta HEINRICH GUSZTÁV. 196 lap.
38. **Rozsnyai Dávid, Horologicum Turcicum.** Kiadta DÉZSI LAJOS. 260 lap.
39. **Berzsenyi Dániel költői művei.** Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta és kiadta DR. MERÉNYI OSZKÁR. 440 lap.
40. **Várkonyi báró Amade Antal versei.** Kéziratból, bevezetéssel és jegyzetekkel kiadta GÁLOS REZSŐ. 132 lap.

